

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนเรื่อง
ที่ระบุและไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ปริญญานิพนธ์

ของ

ขวัญชัย เหมือนเผ่าพงษ์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตลุมพית 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

12 ก.ค. 2525

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

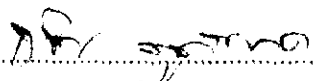
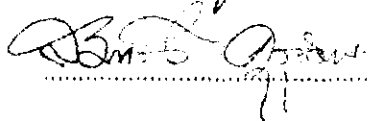
มกราคม 2525

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

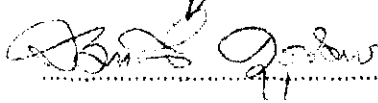
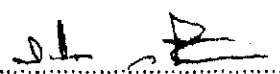
89436

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

 ประธาน
 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
 กรรมการ
 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความร่วมมือจากหลายท่านด้วยกัน
ดังนั้น หากแม้นปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จะบังเกิดคุณประโยชน์ใดขึ้น คุณความดีย่อมเป็นของ
รศ.ชม ภูมิภาค และอาจารย์สมหวัง คุรุรัตน์ ที่กรุณาเป็นประธาน และกรรมการ
ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์

อจ.พินิต วัฒนโธ ที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาประจำตัว ให้คำแนะนำมาตลอด
คณาจารย์ในภาควิชา ที่เมตตาอบรมสั่งสอน
เพื่อน ๆ เทคโนโลยี ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา
คุณวีระ มณีรัตนพร ที่ช่วยเขียนการ์ตูน
คุณสมสมัย เอี่ยมสกุล ที่ช่วยให้กำลังใจมาแต่ต้น
ท่านทั้งหลายที่กล่าวนามมานี้ ผู้วิจัยจะลืมเดือนเสียมิได้

ขวัญชัย เหมือนเฒ่าพงษ์

มกราคม 2525

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
✓ ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
✓ คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
✓ เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการ์ตูน	5
✓ ความหมาย และประเภทของการ์ตูน	5
✓ ความสนใจของเด็กที่มีต่อหนังสือการ์ตูน	9
✓ การศึกษาเกี่ยวกับการใช้การ์ตูนประกอบการสอน	11
เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	14
ความหมายของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	14
องค์ประกอบของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	15
ประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	16
การวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กับการเรียนการสอน	19
✓ สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	21
3 วิธีดำเนินการทดลอง	22
✓ กลุ่มตัวอย่าง	22
✓ การดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	22

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	23
การสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่อง	23
การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้	24
การดำเนินการทดลอง	24
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
สัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
การวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน จากการทดสอบวัดผลการเรียนรู้	26
การวิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง	27
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	28
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	28
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	28
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	28
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	29
อภิปรายผล	29
ข้อเสนอแนะ	30
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	30
บรรณานุกรม	31
ภาคผนวก	39

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	22
2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการทดสอบวัดผล การเรียนรู้	26
3 การวิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง	27

ภูมิหลัง

✓ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เมื่อ พ.ศ. 2520 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 ก. : ไม่มีเลขหน้า) โดยเริ่มใช้กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นปีแรก และประกาศใช้ในปีต่อ ๆ มาปีละชั้น จนกระทั่งถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2524 กรมวิชาการ ได้กำหนดให้ใช้หนังสือแบบเรียนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น คือกลุ่มวิชาทักษะและกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ส่วนกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพนั้น มิได้กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : ไม่มีเลขหน้า) แต่มีนโยบายส่งเสริมให้ท้องถิ่นและเอกชนผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับชีวิตจริงในท้องถิ่นของตนและมีความรู้กว้างขวางออกไปมากกว่าการยึดถือตำราหรือแบบเรียนเพียงเล่มเดียว (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 ข. : 21)

✓ เมื่อรัฐบาลกำหนดนโยบายไว้เช่นนั้น จึงเกิดปัญหาว่า ทำอย่างไร จึงจะได้หนังสือประกอบการเรียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาในหลักสูตร มีลักษณะที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กควย (ประเสริฐ มาสุปรีดิ์ 2522 : 2)

✓ กรมวิชาการ ได้สำรวจความสนใจ และรสนิยมในการอ่าน ของเด็ก และเยาวชนไทย ใน พ.ศ. 2519 พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษา ชอบอ่านการ์ตูนมากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 ค. : ไม่มีเลขหน้า) ลาร์ริก (Larriok 1964 : 137) ได้ศึกษาถึงความสนใจในการอ่านของเด็กอายุระหว่าง 8 - 10 ปี พบว่าเด็กในวัยนี้สนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนมากถึงร้อยละ 90 ของเด็กทั้งหมด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คินเคอร์ (Kinder. 1959 : 150 - 153) กล่าวว่า การ์ตูน มีคุณสมบัติที่จะช่วยดึงดูด และเร้าความสนใจของเด็ก ความสะกดตาของภาพการ์ตูนจะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการอ่าน และไม่เบื่อหน่าย

✓ หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อที่มีแนวโน้มว่าจะมีการนำไปใช้แพร่หลายมากยิ่งขึ้นทุกที เพราะขณะนี้ หนังสือการ์ตูนประกอบการเรียนกำลังเป็นที่นิยมกันมากในหมู่นักเรียนชั้น ประถมและมัธยม (นิพนธ์ สุขปริที 2518 : 44) และในความเป็นจริง หนังสือการ์ตูน หรือการ์ตูนเรื่อง เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของหนังสืออ่านที่เป็นสากล ซึ่งเด็กในยุคนี้ทุกคนจะต้องได้สัมผัสอย่างแน่นอน ไม่ช้าก็เร็ว ไม่ว่าจะเป็นเด็กเก่งหรืออ่อน อยู่ในครอบครัวที่ ร่ำรวยหรือยากจน เมื่อยามที่เด็กอ่านการ์ตูนนั้น คุณหมื่นคนพวกเขาจะไม่สนใจสิ่งอื่น ใดเลย (Frank. 1954 : 245 - 246) บางคนถึงกับดื่มรับประทานอาหาร (Larrick 1964 : 81) เด็กที่อ่านการ์ตูนนั้น เขาจะอ่านด้วยตัวของเขาเองเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน ไม่มีใครสั่งหรือกำหนดให้เขาอ่าน ไม่มีใครบังคับให้เขาเขียนรายงานการอ่าน การ์ตูนมาส่ง (Larrick. 1964 : 93) เด็กจะชอบอ่านการ์ตูนมากที่สุด และจะเลือก ชื่อหมาค่าของตัวเอง โดยอ่านที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ (Spalding. 1960 : 89, ลาวรรณ โจนเดลา 2504 : 61, สุวัช ศรีสง่า 2516 : 37) และที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ความเห็นของเจ็ก สตะเวทิน (กระทรวงศึกษาธิการ 2510 : 216) ที่ว่า ความสนใจ ในการอ่านการ์ตูนนั้น เป็นทางเชื่อมไปสู่ความสนใจในการอ่านหนังสืออื่น ๆ

✓ ในการนำการ์ตูนไปใช้ในการเรียนการสอนนั้น มีผลการวิจัยของนักการศึกษา หลายคนสรุปตรงกันว่า แบบเรียนที่ผลิตขึ้นในลักษณะของการ์ตูนเรื่อง ช่วยให้นักเรียน มีผลการ เรียนรู้สูงกว่าแบบเรียนธรรมดา (Sones. 1944 : 238 - 239, ประสงค์ สุรสิทธิ์ 2515 : 37 - 39, ประเสริฐ มาสุปริที 2522 : 30 - 32) การสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่าการสอนแบบบรรยาย (สุรางค์รัตน์ พัทลุง 2521 : ข.) ผลการวิจัยของประทีน คล้ายนาค (ประทีน คล้ายนาค 2518 : 33 - 38) พบว่า หากคัดแปลงบทเรียนธรรมดาที่มีอยู่ให้เป็นหนังสือการ์ตูน เรื่องแล้ว จะสามารถใช้นหนังสือการ์ตูนประกอบการสอนของครูได้คือพอ ๆ กับการใช้ อุปกรณ์การสอนอย่างอื่นที่หายากและมีราคาแพง แต่ควรจัดเนื้อหาของการ์ตูนให้ตรงกับ เนื้อหาของวิชาให้มากที่สุด และควรตัดย่อยจากสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม โดยใ้ภาพ ก่อนที่นักเรียนจะได้เรียนบทเรียนการ์ตูน ครูผู้สอนควรจะได้กล่าวถึงสิ่ง ที่จะเรียน ว่าต้องการให้นักเรียนได้อะไรบางอย่างจากบทเรียนการ์ตูน วิธีอ่านควรจะทำ

อย่างไรเสียก่อน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของอนันต์ ศรีโสภณ (อนันต์ ศรีโสภณ 2520 : 5) ที่ว่า การบอกให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างแจ่มแจ้งนั้น เป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น และยังไปกว่าเดิม ถ้าเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ก็ยังเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนด้วย ในแง่ของการสอนวัดผล เพราะถ้าจะทำให้เกิดประโยชน์ การทดสอบจะต้องวัดการกระทำตามความมุ่งหมาย (เปรี๊ยะ กุมุท 2517 : 4)

✓ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาว่า ในการนำบทเรียน ความหลักสูตรมาจัดทำเป็นการ์ตูนเรื่อง เพื่อเป็นหนังสือประกอบการเรียนนั้น สมควรหรือไม่ ถ้าจะมีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ด้วย เพื่อให้นักเรียนทราบถึงสิ่งที่จะได้รับจากการอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องนั้น ๆ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนรู้ด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ระบุ และไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการผลิตหนังสือการ์ตูนเรื่องไขปริศนาคอมพิวเตอร์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 หนังสือการ์ตูนเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อเรื่องในแบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยไม่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2.1.2 หนังสือการ์ตูนเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อเรื่องในแบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2.2 ตัวแปรตาม

ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่ได้จากการทดสอบความรู้ของผู้เรียนทันทีหลังจากอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่อง ตามข้อ 2.1 แล้ว

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การ์ตูนเรื่อง (Comic) หมายถึง การ์ตูนหลาย ๆ ภาพ ที่จัดลำดับเรื่องราวให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเป็นเรื่องราวอย่างสมบูรณ์ ลักษณะของภาพการ์ตูนเป็นภาพวาดลายเส้นที่มีความละเอียดพอสมควร (Kinder, 1959 : 59)

2. หนังสือการ์ตูนเรื่อง (Comic Book) หมายถึง หนังสือรวบรวมภาพการ์ตูนเรื่อง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ในการทดลอง ลักษณะคล้ายการ์ตูนเรื่องทั่ว ๆ ไป เว้นแต่หนังสือการ์ตูนเรื่องที่ใช้กับกลุ่มทดลอง จะมีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ด้วย

3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หมายถึง ข้อความที่กล่าวถึงการกระทำของผู้เรียน ที่เขาจะแสดงให้เราดู เมื่อเขาบรรลุจุดมุ่งหมายแล้ว (เบริ่ง กุมพ 2517 : 67)

4. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความจำ ความเข้าใจ ใบเนื้อหาวิชาที่เรียนจากหนังสือการ์ตูนเรื่อง ซึ่งวัดออกมาเป็นค่าคะแนนด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการ์ตูน
2. เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการ์ตูน

1. ความหมาย และประเภทของการ์ตูน

✓ คิมเพอร์ (Kinder. 1959 : 399) กล่าวถึงความหมายของการ์ตูนว่า การ์ตูนเป็นภาพที่ผู้อ่านสามารถจะตีความหมายได้จากสัญลักษณ์ที่มีอยู่ และส่วนใหญ่จะเป็นภาพเกินจริง เพื่อสื่อความหมาย หรือเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทันสมัย ตัวบุคคล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ใดทันที

✓ วิททิชและชูลเลอร์ (Wittich and Schuller. 1962 : 154 - 155) ได้อธิบายความหมายของการ์ตูนว่า เป็นสิ่งที่จำลองความคิดของบุคคล หรือจำลองมาจากสถานการณ์ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของคนทั่วไป การ์ตูนทำให้คนได้เข้าใจถึงความคิด เข้าใจถึงเรื่องราวต่าง ๆ และในเวลาเดียวกันก็เกิดความรู้สึกซาซันไปด้วย

ความหมายของการ์ตูนตามแนวความคิดของวิททิชและชูลเลอร์นี้ สอดคล้องกับแนวความคิดของสมพงษ์ ศิริเจริญ (สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ 2506 : 53) ซึ่งอธิบายว่า การ์ตูน เป็นภาพสัญลักษณ์ที่ใช่เป็นตัวแทนของบุคคล แนวความคิด หรือสถานการณ์ และสร้างขึ้นสำหรับชักจูงความคิดของคน

ชอร์ส (Shores. 1960 : 193) อธิบายว่า การ์ตูน ได้แก่ ภาพวาดสัญลักษณ์ หรือภาพล้อเลียน หรือเสียดสีบุคคล สถานที่ สิ่งของ หรือเรื่องราวที่น่าสนใจทั่วไปในปัจจุบัน

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2503 : 22) ให้ความหมาย
ของการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูน เป็นทัศนวัสดุชนิดหนึ่ง ซึ่งจัดอยู่ในประเภทวัสดุลายเส้น
(Graphic Material)

จากที่กล่าวมาแล้ว ทำให้เราสามารถกำหนดลักษณะใหญ่ ๆ ของภาพการ์ตูน
ได้ ดังนี้

1. มีรายละเอียดน้อย
2. ใช้สัญลักษณ์ หรือลักษณะที่คนทั่วไปรู้จักดี
3. สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจใคร่ครวญเร็ว

คินเดอร์ (Kinder. 1959:152) แบ่งการ์ตูนออกเป็น 2 ประเภท คือ
การ์ตูนขรรคมคา (Cartoon) และการ์ตูนเรื่อง (Comic) และอธิบายว่า การ์ตูนเรื่อง
ก็คือการ์ตูนขรรคมคาหลาย ๆ ภาพ ซึ่งผู้เขียนภาพได้จำลองเรื่องราวอย่างสมบูรณ์

นิพนธ์ สุขปรีดี และลลิตา สุขปรีดี (นิพนธ์ สุขปรีดี และลลิตา สุขปรีดี
2517 : 33) อธิบายว่า การ์ตูนเรื่องคือภาพการ์ตูนที่มีเรื่องราวต่อเนื่องกันหลาย
ภาพ การ์ตูนเรื่องอาจเป็นภาพที่เขียนขึ้นตอนละ 2 - 3 ภาพ ลงในหนังสือพิมพ์รายวัน
คิดต่อกันเป็นประจำทุกวัน เรียกว่าการ์ตูนเป็นตอน (Comic Strip) ถ้าการ์ตูนเรื่องมี
ความยาวเป็นเล่ม เรียกว่า หนังสือการ์ตูน (Comic Book)

คุณลักษณะของการ์ตูนเรื่องนั้น เพิ่งเลื่องที่บุคคล เรื่องราวก็พยายามผูกให้
ผู้อ่านมีความรู้สึกคล้อยตามการกระทำและความรู้สึกของตัวละครในภาพ และเปรียบ
เทียบเรื่องราวของการ์ตูนให้เข้ากับชีวิตของตนเอง การ์ตูนเรื่องเกิดขึ้นจากสงคราม
บนหน้าหนังสือพิมพ์ ระหว่าง วิลเลียม แรนคอล์ฟ เฮอริสท์ (William Randolph
Hearst) กับ โจเซฟ พูลิตเซอร์ (Joseph Pulitzer) เมื่อกลางปี ค.ศ. 1890 ซึ่ง
ได้เขียนการ์ตูนโต้ตอบกันในวารสารชื่อ The New York Journal และ The
New York World ซึ่งออกประจำวันอาทิตย์ ทำให้เกิดการแข่งขันในท้องตลาด และ
ในไม่ช้า ในสหรัฐอเมริกาได้มีการวาดภาพการ์ตูนกันเป็นที่แพร่หลายอย่างรวดเร็ว
(Wittich and Schuller. 1962 : 140 - 141)

หนังสือการ์ตูนที่มีจำหน่ายในท้องตลาดมีมากมายหลายชนิด อวรรณ โฉมเฉลา (อวรรณ โฉมเฉลา 2504 : 31) ได้จำแนกประเภทของการ์ตูนที่มีจำหน่ายตามท้องตลาดในประเทศไทยออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เป็นภาพแทรกในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารรายสัปดาห์ รายบิกซ์ และรายเดือน โดยมากเป็นเรื่องเทพนิยาย นิทานไทย เรื่องในวรรณคดี เป็นต้น

2. เป็นรูปเล่มหนังสือการ์ตูน เฉพาะเรื่องเดียวจบในฉบับ หรือมีต่อกันเป็นเล่ม ซึ่งโดยมากเป็นเรื่องผจญภัย คืบคั้น หวาดเสียว บางทีก็ลอกหรือเลียนแบบมาจากหนังสือการ์ตูนของต่างประเทศ หรือเรื่องจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น

3. เป็นรูปเล่มหนังสือที่มีหลายเรื่อง หลายรส แบบเดียวกับนิตยสาร คือ มีการ์ตูนเรื่องยาวประจำฉบับ เรื่องสั้นจบเป็นตอน ๆ เรื่องตลกขบขันประกอบด้วยคำบรรยาย และสาระอื่น ๆ ผสมรวมกัน เช่น การ์ตูนตลกๆ หนูจำ เป็นต้น

มีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการ์ตูนได้จัดแบ่งประเภทของการ์ตูนตามลักษณะ ดังนี้ (การ์ตูน : ศิลปะของอารมณชั้น 2518 : 37)

1. การ์ตูนการเมือง (Political Cartoon, Caricature)
2. การ์ตูนประกอบเรื่อง (Illustrated Cartoon)
3. การ์ตูนสั้นเป็นตอน ๆ (Comic Strip) ซึ่งเป็นการ์ตูนซ้ำกัน รูปเดียวจบ อาจเป็นการ์ตูนเงี้ยว หรือมีคำพูดประกอบก็ได้
4. การ์ตูนเรื่องยาว (Comic, Serial Cartoon)
5. การ์ตูนโฆษณา (Commercial Cartoon)
6. การ์ตูนเคลื่อนไหว (Animation Cartoon)
7. การ์ตูนล้อเลียนบุคคล (Critical Cartoon)
8. การ์ตูนประกอบการศึกษา (Visual Aid Cartoon)
9. การ์ตูนโทรทัศน์ (Television Cartoon)
10. การ์ตูนแบบ (Pattern Cartoon)

หนังสือการ์ตูนเรื่อง หรือ Comic Book นั้น ปัจจุบันมีวางจำหน่ายทั่วไป
Martin Sheridan ผู้เขียนเรื่อง Comic and Their Creators ได้แบ่งชนิดของ

การ์ตูน พร้อมทั้งยกตัวอย่างการ์ตูนเรื่องต่าง ๆ ประกอบไว้ ดังนี้ (Becker 1962 : 495 - 506)

1. หนังสือการ์ตูนที่เกี่ยวกับชีวิตแต่งงาน(Married Strip) เช่น เรื่อง The Gumps, Mr. and Mrs.
2. หนังสือการ์ตูนเกี่ยวกับการผจญภัย(Adventure) เช่น เรื่อง Dick Tracy, Terry and The Pirates
3. หนังสือการ์ตูนเกี่ยวกับเด็กผู้หญิง(Girl Strip) เช่น เรื่อง Betty, The Toiler
4. หนังสือการ์ตูนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์มหัศจรรย์(Fantastic) เช่น เรื่อง Buck Rogers, Flash Gordon, Superman
5. หนังสือการ์ตูนเรื่องสั้น ๆ (Panel Comic) เช่น เรื่อง Believe It or Not

สมาคมการศึกษาเกี่ยวกับเด็กแห่งอเมริกา(Child Study Association of America) ได้สำรวจหนังสือการ์ตูน ใน ค.ศ. 1943 และแบ่งการ์ตูนออกเป็น 10 ชนิด คือ (Becker. 1962 : 495 - 506)

1. เรื่องผจญภัย(Adventure)
2. เรื่องการผจญภัยในความคิดฝัน(Fantastic Adventure)
3. เรื่องอาชญากรรมและการสืบสวน(Crime and Detective)
4. เรื่องชีวิตจริงและประวัติบุคคล(Real Stories and Biography)
5. เรื่องการผจญภัยในป่า(Jungle Adventure)
6. เรื่องการ์ตูนสัตว์(Animal Cartoon)
7. เรื่องตลกขบขัน(Fun and Humor)
8. เรื่องเกี่ยวกับความรัก(Love Interest)
9. เรื่องจากหนังสือวรรณคดี(Retold Classics)
10. เรื่องสงคราม(War)

2. ความสนใจของเด็กที่มีต่อหนังสือการ์ตูน

✓ หนังสือการ์ตูนเหมาะที่จะทำเป็นหนังสือสำหรับเด็ก โดยทำเป็นหนังสือที่ใช้ประกอบหลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษา และมีชมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้ เพราะหนังสือการ์ตูนนั้นดูง่าย เข้าใจง่าย และเรียกร้องความสนใจของนักเรียนไต่ดีกว่าหนังสือที่มีแต่ข้อความและตัวอักษรเพียงอย่างเดียว ผู้เขียนสามารถสอดแทรกความรู้ ความถนัด และคุณธรรมต่าง ๆ ที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดในตัวนักเรียนไว้ในภาพและหนังสือการ์ตูนนี้ได้เป็นอย่างดี (ชม ภูมิภาค ม.ป.ป. : 143 - 144)

✓ โดยธรรมชาติแล้ว หนังสือการ์ตูนมีบางสิ่งบางอย่างที่หนังสืออื่นไม่มี และบางทีก็ไม่สามารถมีได้ คือ ผู้อ่านเข้าถึงได้ง่าย โดยไม่มีข้อขัดแย้งใด ๆ ทั้งสิ้น ต้องการความพยายามในการอ่านน้อยที่สุด เรื่องราวถูกเล่าด้วยภาพ และคำบรรยายที่อ่านได้ง่าย ๆ อีกเพียงไม่กี่คำ คำศัพท์พิเศษที่จะใช้อธิบายเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องเกือบไม่มีความจำเป็นลงใจเลย (Frank. 1954 : 247) แต่ก็มีใ้หมายความว่า หนังสือการ์ตูนจะไม่เพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์ให้กับเด็ก Thorndike. 1941: 110-113) ไ้ศึกษาคำศัพท์ในหนังสือการ์ตูนฉบับหนึ่ง พบว่า มีคำศัพท์ต่าง ๆ กันถึง 10,000 คำ เด็กที่อ่านการ์ตูนเดือนละเล่มนั้น ในหนึ่งปีเขาจะได้อ่านคำศัพท์มากเป็นสองเท่าของคำศัพท์ที่มีอยู่ในหนังสือวิชาการอ่าน

✓ เด็กที่อ่านหนังสือการ์ตูนมักมีความรู้สึกที่ตัวเองเป็นตัวเอกของเรื่อง เป็นผู้มีความสามารถในการต่อสู้กับอุปสรรค ความมีป็นต่าง ๆ รวมทั้งความอยู่ดีศรีธรรมของมนุษย์ หนังสือการ์ตูนสามารถทำให้เด็กที่อ่อนแอ ชี้อลาด กลายเป็นผู้ที่เก่งกล้าได้ นอกจากนี้ เด็กยังสามารถเข้าใจเรื่องราวและความหมายจากภาพในหนังสือการ์ตูนมากกว่าหนังสืออ่านทั่วไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว เด็กจึงมีความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูน (ประเสริฐ มาสุปรีดิ์ 2522 : 15)

✓ โชนเนล (Schonell. 1961 : 219) ไ้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านหนังสือการ์ตูนของเด็ก ระหว่างอายุ 5 - 10 ปี พบว่า เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 8 - 10 ปี สนใจอ่านหนังสือการ์ตูนแทบทั้งหมด ผลการวิจัยนี้ไปสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มีด (Moed. 1963 : 709) ซึ่งไ้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนของเด็กชั้น

ประณปีที่ 1 จำนวน 248 คน โดยการสัมภาษณ์ ผลปรากฏว่า เด็กที่มีอายุประมาณ 8 ปี มีความสนใจอ่านหนังสือการ์ตูน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องที่มีการผจญภัย ผลการวิจัยของเกเซล (Gesell. 1946 : 317) ก็เป็นทวนธงเดียวกัน

✓ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 ค. : ไม่มีเลขหน้า) ได้สำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย ในปี พ.ศ. 2519 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1,350 คน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากที่สุด

✓ สุวนิช ศรีสง่า (สุวนิช ศรีสง่า 2516 : 77) ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนประเภทต่าง ๆ ของเด็กนักเรียน พบว่า เด็กนักเรียนอายุ 8 ปี สนใจการ์ตูนประกอบวรรณคดีและนิทานมากที่สุด และเด็กนักเรียนอายุ 9 และ 10 ปี สนใจการ์ตูนตลก ขำขัน มากที่สุด

✓ ฮิลเดเรท (Hildreth. 1958 : 525) ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของเด็กชายและเด็กหญิง โดยทำการวิจัยกับเด็กอายุ 6 - 16 ปี ในประเทศอังกฤษ ปรากฏว่า เด็กชายและเด็กหญิง ร้อยละ 95 สนใจอ่านหนังสือการ์ตูน ส่วน คำร้องเพชรพลาย (คำร้อง เพชรพลาย 2504 : 79) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านของเด็กชายและเด็กหญิงเช่นกัน โดยใช้เด็กอายุ 9 - 10 ปี เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า เด็กชายและเด็กหญิงต่างมีความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนเช่นกัน ซึ่งก็สอดคล้องกันกับผลการวิจัยเรื่องการอ่านหนังสือการ์ตูนของเด็ก ที่ลาวรรณ โคมเจลา (ลาวรรณ โคมเจลา 2504 : 75) ทำการวิจัย โดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เด็กทั้งสองเพศต่างสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนทั้งสิ้น เพียงแต่มีความแตกต่างกันในประเภทที่ตนชอบเท่านั้น

สมัคร ผลจำรูญ (สมัคร ผลจำรูญ 2522 : 74 - 76) ศึกษารูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ และความชอบแบบของภาพการ์ตูน โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น กลุ่มอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างความชอบแบบภาพการ์ตูน กับผลการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4, และ 6 พบว่า

นักเรียนที่มีเพศและกลุ่มอายุต่างกัน แม้จะศึกษาจากการ์ตูนต่างแบบกัน ก็มีผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่ระดับชั้นที่ต่างกัน ทำให้มีผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ในด้านความชอบแบบของภาพการ์ตูนนั้น เพศ กลุ่มอายุ และระดับชั้น มีผลทำให้ความชอบแบบของภาพการ์ตูนแตกต่างกันด้วย ส่วนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความชอบแบบของภาพการ์ตูนกับผลการเรียนรู้ นั้น มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก

✓ ข้อดีประการสำคัญของหนังสือการ์ตูนในการสอน ได้แก่ ความสามารถในการสร้างความสนใจ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในหมู่นักการศึกษาว่า ความสนใจเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลการเรียนรู้ ถ้าหากครูได้คัดเลือก และนำไปใช้ร่วมกับวิธีสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว หนังสือการ์ตูนก็จะสามารถเป็นเครื่องมือในการสอนที่ทรงประสิทธิภาพได้อย่างหนึ่ง (Wittich and Schuller, 1962 : 164) เช่นเดียวกับอุปกรณ์การสอนอย่างอื่นที่หายากและมีราคาแพง (ประทีน คลายนาค 2518 : 33 - 38)

3. การศึกษาเกี่ยวกับการใช้การ์ตูนประกอบการสอน

✓ การที่มีผลการวิจัยของนักวิจัยหลายคนสรุปตรงกันว่า เด็กมีความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูน ทำให้นักการศึกษาเกิดมีแนวความคิดในการที่จะนำเอาหนังสือการ์ตูนมาทดลองใช้ในการเรียนการสอน ครูในสหรัฐอเมริกาต่างก็ทดลองนำมาใช้ประกอบการสอนในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาภาษา วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา เป็นต้น ปรากฏว่าไคมลคี ช่วยให้นักเรียนสนใจเนื้อหาวิชามากขึ้น และทำให้การสอนดีขึ้น (สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ 2506 : 59) คินเคอร์ (Kinder, 1959 : 399) กล่าวถึงความคิดเห็นของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเกี่ยวกับการนำภาพการ์ตูนไปใช้ในการเรียนการสอนว่า การ์ตูนมีคุณค่าทางการศึกษาในแง่ของความกระชับ และการดึงดูดความสนใจ เพราะเนื้อหาเพียงนิดหน่อย การ์ตูนก็สามารถสื่อความหมายได้ดีกว่าคำยาว ๆ หลาย ๆ คำ ไคมมีการสำรวจการใช้การ์ตูนประกอบการสอนของครูระดับมัธยมศึกษาจำนวน 300 คน ปรากฏผลดังนี้ (Kinder, 1965 : 68 - 69)

1. ครูทุกคนมีความพอใจในประโยชน์ของการ์ตูน
2. นักเรียนร้อยละ 97 ชอบเรียนกับครูที่ใช้การ์ตูนสอน

3. การ์ตูนมีประโยชน์มากที่สุด สำหรับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิชาภาษา

4. ประโยชน์ของการ์ตูนอยู่ที่การใช้เป็นภาพประกอบ การดึงดูดความสนใจ การจูงใจ การให้ความชัดเจน การเน้นให้เกิดอารมณ์ขัน

5. ครูและนักเรียนเห็นพ้องต้องกันว่า พอใจหนังสือแบบเรียนที่มีการ์ตูนเป็นภาพประกอบ

✓ โชนส์ (Sones. 1944 : 238 - 239) ทดลองกับนักเรียนเกรด 6 และ 7 ชั้นละ 400 คน โดยให้กลุ่มทดลองอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่อง Wonder Woman ซึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและงานของ Glara Baton และให้กลุ่มควบคุมอ่านหนังสือ แบบเรียนธรรมดา ผลการทดลองปรากฏว่า ในการทดสอบครั้งแรก คะแนนเฉลี่ยของ กลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมอยู่ ร้อยละ 10 - 30 แต่เมื่อให้กลุ่ม ควบคุมได้อ่านหนังสือการ์ตูนบ้าง ปรากฏว่า คะแนนการสอบครั้งที่สองสูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มทดลองที่ให้อ่านแบบเรียนธรรมดากลับทำคะแนนได้ ไม่สูงกว่าครั้งแรกมากนัก โชนส์ได้สรุปผลการทดลองไว้ประการหนึ่งว่า กลุ่มทดลอง ได้เรียนรู้ไปมากที่สุดเท่าที่จะสามารถเรียนได้แล้วจากการอ่านหนังสือการ์ตูนในครั้ง แรก การอ่านแบบเรียนครั้งหลังจึงไม่มีผลต่อการ เรียนรู้และการทดสอบครั้งที่สองมาก นัก ในขณะที่กลุ่มควบคุมยังเรียนรู้ได้ไม่ถึงจุดอิ่มตัว แต่ก็สามารถไปถึงจุดนั้นได้ เมื่อ ได้อ่านในหนังสือการ์ตูน การทดลองของโชนส์แสดงให้เห็นว่า หนังสือการ์ตูนช่วยให้ เด็กเรียนรู้ได้ดีกว่าการอ่านแบบเรียนธรรมดา

บราวน์ (Brown. 1977 : 113) ยกตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษาของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา โดยครูจะจัดมุมการ์ตูนไว้บน แผนป้ายผ้าสำหรับหน้าห้องเรียน นักเรียนจะเลือกตัดการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์และวารสาร มาติดไว้ที่มุมดังกล่าว พร้อมทั้งคำอธิบายจุดเด่นของการ์ตูนนั้น ในแต่ละสัปดาห์บรรดา นักเรียนจะช่วยกันเลือก "ยกการ์ตูนประจำสัปดาห์" ที่บรรยายข่าวและเหตุการณ์สำคัญ ในรอบสัปดาห์ได้ดีที่สุด แล้วติดไว้ในป้ายประกาศพิเศษ วิธีการนี้ช่วยให้ นักเรียนเข้าใจ จุดสำคัญของภาพการ์ตูนในหนังสือพิมพ์และวารสารซึ่งช่วยสะท้อนเหตุการณ์ปัจจุบันของ

ประเทศและของโลกโคด้ขึ้น เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาได้เป็นอย่างดี

✓ ประสงค์ สุรสิทธิ์ (ประสงค์ สุรสิทธิ์ 2515 : 36 - 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบภาพการ์ตูน และบทเรียนภาษาอังกฤษที่ผูกเนื้อเรื่องเป็นการ์ตูนเรื่อง โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน ปรากฏว่ากลุ่มที่อ่านบทเรียนซึ่งผูกเนื้อเรื่องเป็นการ์ตูนเรื่อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าอีก 2 กลุ่ม ซึ่งก็สอดคล้องกันกับผลการวิจัยของโชนส์ ที่ว่าแบบเรียนที่เป็นการ์ตูนช่วยให้เด็กมีผลการเรียนสูงกว่าแบบเรียนธรรมดา

✓ สุวิช แทนปิ่น (สุวิช แทนปิ่น 2517 : 33 - 36) ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในความรู้ความเข้าใจของนักเรียน โดยการให้อ่านบทเรียนวรรณคดีไทย 4 ประเภท คือ บทเรียนที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนที่มีตัวอักษรและภาพการ์ตูนโครงร่าง การ์ตูนล้อของจริง และการ์ตูนล้อของจริง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่ออ่านจบก็ทดสอบทันที ปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่อ่านบทเรียนทั้ง 4 ประเภทไม่แตกต่างกัน แต่สุวิชอภิปรายผลว่า อาจเป็นเพราะนักเรียนเคยฟัง หรือรับรู้เนื้อหาในบทเรียนมาบ้างแล้วก็เป็นได้

✓ สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง (สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง 2521 : ข.) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยการสอนด้วยหนังสือการ์ตูน กับการสอนแบบเดิม ใช้เวลาเรียนรวมทั้งการทดสอบเท่ากัน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนในการเรียนการสอน แตกต่างจากการเรียนโดยการสอนแบบเดิม ซึ่งใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ ประเสริฐ มาสุปรีดิ์ (ประเสริฐ มาสุปรีดิ์ 2522 : 31 - 32) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอนตามปกติ พบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

✓ อีกคนหนึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้การ์ตูนประกอบการสอน ก็คือ ประทีน คล้ายนาค(ประทีน คล้ายนาค 2518 : 33 - 38) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอนตามปกติที่ใช้อุปกรณ์การสอน เช่น ของจริง รูปภาพ โปสเตอร์ เป็นต้น ผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน และนักเรียนชายหญิงที่ใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันด้วย

✓ ประทีนกล่าวว่า หากครูจะดัดแปลงบทเรียนธรรมดาที่มีอยู่ให้เป็นหนังสือการ์ตูนเรื่องแล้ว จะสามารถใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนของครูโดยผลดีพอ ๆ กับการใช้อุปกรณ์การสอนอย่างอื่นที่หายากและมีราคาแพง แต่ประทีนก็ย้ำว่า ก่อนที่นักเรียนจะได้อ่านหนังสือบทเรียนการ์ตูน ครูควรจะต้องกล่าวถึงสิ่งที่จะเรียนว่า ต้องการให้นักเรียนได้อะไรบ้างจากหนังสือการ์ตูน วิธีอ่านควรทำอย่างไรเสียก่อน เพื่อให้ได้ประโยชน์จากหนังสือการ์ตูนมากที่สุด

✓ จะเห็นได้ว่า การผลิตหนังสือการ์ตูนขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอน เป็นสิ่งที่น่าสนใจ น่าทดลองปฏิบัติ ทำทหายความสามารถของครู และทำทหายความสามารถของนักเทคโนโลยีทางการศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะวิจัย ค้นคว้า หาหลักการที่ดีและเหมาะสมที่สุด ในการผลิตหนังสือการ์ตูนเพื่อใช้ประกอบการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ความหมายของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

รัตนา ศิริพานิช(รัตนา ศิริพานิช 2518 : 3) แบ่งจุดมุ่งหมายออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป (General Objectives) เป็นจุดมุ่งหมายที่ตั้งขึ้นเป็นแนวกว้าง ๆ ว่า เมื่อเรียนจบแล้ว ผู้เรียนจะรู้อะไรบ้าง เข้าใจอะไรบ้าง เป็นต้น จุดมุ่งหมายทั่วไปเป็นเพียงกรอบ หรือแนวกว้าง ๆ ที่เขียนไว้ในหลักสูตรเท่านั้น

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) เป็นจุดมุ่งหมายที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า หลังจากที่เราเรียนจบแล้ว ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่วัดได้ สังเกตได้ ออกมาอย่างไรบ้าง

เป็รื่อง กุมุท (เป็รื่อง กุมุท 2517 : 67) ให้ความหมายของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึงข้อความที่กล่าวถึงการกระทำของผู้เรียนที่เราจะแสดงให้เรารู้ เมื่อเขาบรรลุจุดมุ่งหมายแล้ว โดยมากกล่าวเป็นคำกริยาที่สังเกตเห็นได้

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2520 : 158) กล่าวว่า เป็นจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน จากสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในตัวของผู้เรียนให้ปรากฏมีขึ้นในตัวของผู้เรียน เมื่อการเรียนสิ้นสุดลงแล้ว พฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้

2. องค์ประกอบของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

กมล ภูประเสริฐ (กมล ภูประเสริฐ 2519 : 22 - 23) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่สมบูรณ์ จะต้องเป็นข้อความที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมที่คาดหวัง ที่ผู้เรียนจะแสดงออกเมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดลง
2. สถานการณ์ หรือเงื่อนไข ที่ครูสร้างขึ้น
3. เกณฑ์ที่กำหนดว่า นักเรียนจะต้องปฏิบัติได้เพียงใด

เป็รื่อง กุมุท (เป็รื่อง กุมุท 2517 : 67 - 68) กล่าวว่า ควรประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. บรรยายถึงสิ่งที่ผู้เรียนทำ หรือผลิต
2. แสดงการกระทำ หรือผลผลิตของพฤติกรรมของผู้เรียน
3. แสดงสภาวะ หรือเงื่อนไขที่เกิดพฤติกรรมนั้นขึ้น
4. แสดงมาตรฐาน หรือกำหนดเกณฑ์ที่กำหนดว่า การกระทำ หรือผลผลิต

นั้น ใ้รับการยอมรับ

* เมเจอร์ (Mager. 1962 : 12) อธิบายว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ดีต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. บอกพฤติกรรมที่คาดหวัง ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเป็นข้อ ๆ บ่งถึงชนิดต่าง ๆ ของพฤติกรรมที่ยอมรับว่า ถ้าผู้เรียนทำได้ดังนี้แล้ว จึงจะถือว่า ผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการ
2. พยายามกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ โดยอธิบายถึงสภาวะการณ์ซึ่งพฤติกรรม นั้นจะเกิดขึ้นลงไปด้วย
3. บ่งถึงเกณฑ์ที่จะยอมรับว่า พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงนั้น ควรเป็นขนาดไหน จึงจะกำหนดได้ว่า ผู้เรียนรู้อะไรแล้ว

3. ประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนไว้มาก พอจะสรุปได้ดังนี้

- 3.1 ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น (อนันต์ ศรีโสภณ 2520 : 5)
- 3.2 ช่วยให้มีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น (สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69)
- 3.3 ช่วยให้นักเรียนพยายามเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด (ชม ภูมิภาค 2516 : 171)
- 3.4 ช่วยแนะวิธีเรียน บอกทิศทางการศึกษา ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น (จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช 2519 : 47, ละออ การุณยะวนิช และคนอื่น ๆ 2518 : 50, ประภัสร นิยมธรรม และคนอื่น ๆ 2518 : 15, สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69, อนันต์ ศรีโสภณ 2520 : 5)
- 3.5 ช่วยให้นักเรียนทราบความสำคัญของเนื้อหาตอนที่เรียน (อนันต์ ศรีโสภณ 2520 : 5)
- 3.6 ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปโดยง่ายขึ้น (จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช 2519 : 47, สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69, Duchastel and Merrill 1973 : 53 - 54)
- 3.7 ช่วยผู้เรียนในก้านเตรียมตัวฝึกฝนตนเองก่อน และในระหว่าง

ที่เรียน มีโอกาสทดลอง ปรับปรุง แก้ไขตนเอง ก่อนขอความช่วยเหลือจากครู (ประภัสร นิยมธรรม และคนอื่น ๆ 2518 : 15, รัตนา ศิริพานิช 2518 : 23 - 29)

3.8 นักเรียนจะใ้รู้ว่า มีทางที่จะประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองใน ระยะต่าง ๆ ของการสอน และทราบผลสำเร็จของตน (เปรี๊อง กุญท์ 2517 : 4, สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69, สำนักงานบริการสื่อสารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาของ สหประชาชาติ(เอเชีย) 2520 : 4)

3.9 ผู้เรียนและผู้สอนสามารถร่วมมือกันปรับปรุงจุดมุ่งหมายให้เป็นไปตาม ความต้องการอย่างมีเหตุผล (รัตนา ศิริพานิช และ กมล ภูประเสริฐ 2519 : 23)

3.10 ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรับผิดชอบในงานของตนมากขึ้น (รัตนา ศิริพานิช และ กมล ภูประเสริฐ 2519 : 23)

3.11 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในวิชานั้นได้อย่างรวดเร็ว และมี - ประสิทธิภาพ (อนันต์ ศรีโสภา 2520 : 20)

3.12 ช่วยครูในการเตรียมแผนการสอน (ชม ภูมิภาค 2516 : 171, รัตนา ศิริพานิช 2518 : 23 - 29, สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69, อนันต์ ศรีโสภา 2520 : 8, Duchastel and Merrill. 1973 : 53 - 54)

3.13 ครูทราบว่า หลังจากเรียนแล้ว ต้องการให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง (รัตนา ศิริพานิช 2518 : 17 - 18, สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69)

3.14 ใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (ชม ภูมิภาค 2516 : 171, รัตนา ศิริพานิช 2518 : 23 - 29, สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69, สำเร้ง บุญเรืองรัตน์ 2518 : 6, อนันต์ ศรีโสภา 2520 : 8)

3.15 ช่วยให้ครูสอนตรงกันในเนื้อหาสาระ (อนันต์ ศรีโสภา 2520 : 20)

3.16 ช่วยให้ครูระมัดระวังการสอนให้ตรงเป้า(อนันต์ ศรีโสภา 2520 : 20)

3.17 เป็นแนวทางจัดกิจกรรม และใช้เทคโนโลยีช่วยสอนได้ตรงเป้าหมาย (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และ เอนกกุล กรีแสง 2517 : 30, สำเร้ง บุญเรืองรัตน์ 2520 : 6)

3.18 ช่วยชี้แนะแนวทางพัฒนาหลักสูตร (Duchastel and Merrill.1973:53-54)

ประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเท่าที่สรุปมานี้ เท่ากับว่า เป็นการทำให้เด็กเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน โดยที่ครูเป็นผู้บอกย้ำแก่นักเรียนว่า บทเรียนตรงไหน หรือตอนใด ที่ครูหวังจะให้เขาดึงออกตั้งใจมากเป็นพิเศษ และลั่นกันลงมา นั่นก็คือ ครูสร้างความสนใจให้กับนักเรียน และก็ให้นักเรียนได้รู้ตัวว่า ครูหวังที่จะให้เขาดึงออกตั้งใจมากเป็นพิเศษในตอนนั้นตอนนี้ (เคโซ สวานานท์ 2503 : 115) การสอนจะได้ผลก็ต่อเมื่อครูรู้จักใช้แรงจูงใจที่เหมาะสม ให้เด็กเกิดความต้องการที่จะเรียน โดยใช้แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก การสอนที่ใช้แรงจูงใจจากภายในของเด็กย่อมได้ผลดีกว่าการกระตุ้นหรือการเร้าจากภายนอก การใช้แรงจูงใจจากภายนอกจะได้ผลก็ต่อเมื่อครูสอนช่วยให้เด็กเห็นความมุ่งหมายและคุณค่าอันแท้จริงของการเรียนนั้น (นาฏ เฉลียว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ 2514 : 68)

แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีผู้มองเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมมากสักเพียงใด ก็ยังมีนักการศึกษาหลายคนที่มีความเห็นโคแย้งการใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ไอสเนอร์ (Isner, 1967 : 251 - 282) สงสัยว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจะมีคุณค่าต่อการสร้างหลักสูตร การสอน การเรียนรู้ หรือไม่ และเชื่อว่า จะไม่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าหากผู้เรียนไม่เชื่อว่า การสอนจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้

โพพพ์ (อ้างอิงจากสุมิตร คุณานุภร 2518 : 70 - 72) ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ไม่สนับสนุนการใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เขาเสนอความคิดไว้หลายอย่าง อาทิ เช่น เขาเห็นว่า การเน้นในพฤติกรรมที่มองเห็น ทำให้ละเลยพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่อาจสังเกตเห็นได้ เช่น ความคิด คำนิยม ทักษะคติ ความมีสุนทรีย์ภาพ ฯลฯ และที่สำคัญ โพพพ์กล่าวว่า จะทำให้ครูละเลยต่อการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่างออกไปเสีย คงเหลือแต่การเรียนการสอน เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดและสังเกตเห็นได้เท่านั้น

4. การวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กับ การเรียนการสอน

คิบเลอร์ และคนอื่น ๆ (Kibler and others. 1974 : 5 - 7) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ว่า แม้จะมีเหตุผลหลายประการที่สนับสนุนให้ใช้ แต่ก็ยังมีข้อโต้แย้ง และมีการวิจัยเชิงทดลองประมาณ 50 การวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ผลของการศึกษาก็ดังข้างต้นเอง ไม่เปิดโอกาสให้มีการลงความเห็นที่แน่นอนเกี่ยวกับประสิทธิผลของการใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์ผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ พบว่า การวิจัยที่กระทำกัน สามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ประเภท คือ (Duchastel and Merrill. 1973 : 53 - 69)

ประเภทที่ 1 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาเกือบทั้งหมดไม่สนับสนุนว่ามี จาก 33 การวิจัย มีเพียง 11 การวิจัยเท่านั้น ที่ยืนยันว่า จุดมุ่งหมายในการสอนมีผลต่อการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ของ โดตี้ (Doty. 1978), เอนเกล (Engel. 1968), แบลนนี่ และแมคกี (Blaney and McKie. 1969), ดาลิส (Dalis. 1970), คิวเตอร์ (Kueter. 1970), ลอเรนซ์ (Lawrence. 1970), เนลสัน (Nelson. 1970), พักเกตต์ (Puckett. 1971), เวบบ์ (Webb. 1971), เฟอร์รี (Ferre. 1972), และ โอลเซน (Olsen. 1972)

อีก 22 การวิจัย ไม่พบว่าจุดมุ่งหมายในการสอนมีผลต่อการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิจัยเหล่านี้มีของ สมิธ (Smith. 1967), เบเกอร์ (Baker. 1969), บิชอป (Bishop. 1969), บอร์ดแมน (Boardman. 1970), บราวน์ (Brown. 1970), ไบรอันท์ (Bryant. 1970), คอนลอน (Conlon. 1970), สเตดแมน (Stedman. 1970), วินเบอร์ก (Wienberg. 1970), เฮิร์ชแมน (Hershman : 1971), เจนกินส์และดีโน (Jenkins and Deno. 1971), จอร์แดน (Jordan. 1971), โลเวทท์ (Lovett. 1971), ฟิลลิปส์ (Phillips. 1971), โรแวน (Rovan. 1971), ออลสัน (Olson. 1971), เมอร์ริลล์และโทเวลล์ (Merrill and Towle. 1971), คลิงแมน (Klingman. 1972), กาลิช (Kalish. 1972), เลาะห์ (Loh. 1972), แพทตัน (Patton. 1972), และ ซิมเมอร์แมน (Zimmerman. 1972)

ประเภทที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการสอนกับการเรียนรู้ (เช่นจุดมุ่งหมายเฉพาะ เปรียบเทียบกับจุดมุ่งหมายทั่วไป) ผลการศึกษาที่รวบรวมไว้ บ่งชี้ว่า ไม่มีผลการเรียนรู้แตกต่างกัน ในสถานะของจุดมุ่งหมายดังกล่าว มีเพียง 2 การวิจัย คือ ของ ดาลิส (Dalis. 1970) และของ จาเนคโค (Janecko. 1971) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับจุดมุ่งหมายในการสอนชนิดซึ่งบ่งเฉพาะ (เช่น บอกพฤติกรรมที่คาดหวัง และสถานการณ์ที่กำหนดไว้) ได้รับคะแนนการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับเพียงจุดมุ่งหมายทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนของผู้อื่น คือ ออสวอลด์ และ - เฟลทเซอร์ (Oswald and Fletcher. 1970), สเตคแมน (Stedman. 1970), วินเบอร์ก (Wienberg. 1970), เจนกินส์ และดีโน (Jenkins and Deno. 1971), โลเวทท์ (Lovett. 1971) ไม่พบความแตกต่างในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบ

ประเภทที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักเรียน การวิจัยประเภทนี้ มี 8 การวิจัยด้วยกัน และมีอยู่ 5 การวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีคุณสมบัติต่างกัน มีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่วิจัยของ เบเกอร์ (Baker. 1969), คาร์ดาเรลลี (Cardarelli. 1971), ครุกส์ (Crooks 1972), คลิงแมน (Klingman. 1972), และ กาลิช (Kalish. 1972) มีผลการวิจัยเพียง 3 การวิจัยที่ยืนยันว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ของ วิททรอค (Wittrock. 1972), แมคนีล (McNiell. 1967), และ เพียทท์ (Piatt. 1969)

ประเภทที่ 4 ศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะมีความรู้ถึงความเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งก็เช่นเดียวกัน คือไม่สามารถหาข้อยุติได้ว่า พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียง 2 การวิจัยที่พบว่า การใช้จุดประสงค์ในการสอนสามารถลดเวลาในการเรียนรู้ลงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การวิจัยของเมเจอร์ และแมคคานน์ (Mager and McCann. 1961) กับของอัลเลน และแมคโคแนลท์ (Allen and McDonald. 1963) ส่วนอีก 5 การวิจัย ไม่พบผลแตกต่างแต่ประการใด คือ การวิจัยของ สมิธ (Smith. 1970), จาเนคโค (Janecko. 1971), เมอร์ริลล์ และโทเวิล (Merrill and Towle. 1971), โรวาน (Rovan. 1971), และ

เลาะห์ (Loh. 1972)

X ส่วนการวิจัยในประเทศไทยนั้น จริยา ลำไย (จริยา ลำไย 2521 : 58) พบว่า การบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแก่เด็กที่มีความสามารถระดับปานกลาง มีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมพงษ์ พงษ์กิจ (สมพงษ์ พงษ์กิจ 2522 : 53 - 54) พบว่า การบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทั้งหมดแก่เด็กนักเรียนก่อน และกล่าวไว้ในลักษณะบอกเอาขณะศึกษา ใ้ผลการเรียนรู้ดีกว่าการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นระยะ ๆ หรือบอกทั้งหมด แล้วบอกซ้ำเป็นระยะ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

* การที่มีผู้กล่าวว่า ยังไม่สามารถที่จะสรุปได้แน่นอนถึงประสิทธิผลของการใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Kibler and Others. 1974 : 5 - 7, Duchastel and Merrill. 1973 : 53 - 69) นั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะทราบผลว่า ถ้าเรานำเอาคุณสมบัติของการ์ตูนเรื่อง มารวมกับคุณสมบัติของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยนำบทเรียนมาจัดทำเป็นการ์ตูนเรื่อง แล้วระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ด้วย จะทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากการ์ตูนเรื่องนั้น ๆ แตกต่างจากการ์ตูนเรื่องเดียวกัน แต่ไม่ใ้ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ด้วย หรือไม่ เพียงใด

X สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แตกต่างกับผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน

การดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

1. สุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน มา 80 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. แบ่งนักเรียนที่สุ่มมาออกเป็น 2 กลุ่ม โดยอาศัยคะแนนจากการสอบวิชาภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2524 ให้เป็น Equated Group
3. ทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาไทย โดยให้ทำแบบทดสอบทักษะเบื้องต้นทางการเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ด้วยวิธี t - test ปราบกฎสคังคาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	s^2	t
กลุ่มที่ 1	40	45.8	0.3	89.7	0.193
กลุ่มที่ 2	40	45.5		86.7	

จากตาราง 1 แสดงว่า เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่มแล้ว ความสามารถทางการอ่านภาษาไทยของทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.193 < t_{\alpha .05 \text{ df}=39} = 2.021$)

4. จับสลากแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

1. หนังสือการ์ตูนเรื่อง 2 ชุก ซึ่งระบุ และไม้ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
 2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ จากเนื้อหาในหนังสือการ์ตูนเรื่องทั้ง 2 แบบ
- เครื่องมือในการทดลองดังกล่าว มีวิธีการจัดสร้าง ดังนี้

1. การสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่อง

1.1 นำแบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และแผนการสอนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มาศึกษา หาหัวข้อเรื่องที่จะนำมาทำเป็นหนังสือการ์ตูนเรื่อง โดยหารือกับผู้ชำนาญการเขียนการ์ตูน เลือกหัวข้อเรื่อง "ไปชายฝั่ง" และ "ความรู้จากบ้านคุณยาย" ในหมวดมนุษยกับสิ่งแวดล้อม

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับเนื้อหา อ่านด้วยความสะดวกให้การเขียนภาพ และการเขียนขอทดสอบ

1.3 จัดทำต้นฉบับ เขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมสำหรับกลุ่มทดลอง

1.4 จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

1.5 นำไปทดลองพร้อมกับแบบทดสอบ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี นำผลมาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้ในการทดลองจริงต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

2.1 ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบทดสอบ การเขียนข้อทดสอบ และการวิเคราะห์ข้อทดสอบ

2.2 เขียนข้อทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก สำหรับเนื้อหาของการ์ตูนเรื่อง ทั้งสองเรื่อง เรื่องละ 30 ข้อ

2.3 นำข้อทดสอบไปทดลองกับนักเรียนในกลุ่มที่เรียนจากการ์ตูนเรื่อง ตามข้อ 1.5

2.4 นำข้อทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 27 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เปิดตารางหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่ายมาตรฐาน (p , r , Δ) จากตารางวิเคราะห์ข้อทดสอบ ของ จุง เค็ท ฟาน (Fan, 1952 : 1 - 32) เลือกข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป ไว้ใช้เรื่องละ 20 ข้อ ปรากฏว่า ได้ข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .21 - .75 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .21 - .79

2.5 หาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (σ_E) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (r_{tt}) ปรากฏว่าได้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด เป็น ± 2.01 และ ± 1.99 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเป็น 0.736 และ 0.722 ตามลำดับ

2.6 นำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Post - test Only Control Group Design (อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 155 - 156) และดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดให้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่อง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้กลุ่มทดลองอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

และกลุ่มควบคุมอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2. ผู้วิจัยทำการทดลองวันละ 1 เรื่อง เมื่อกลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องจบ ก็ทดสอบทันที โดยใช้เวลารวมกันเรื่องละ 2 คาบ (40 นาที) ใช้เวลาทดลอง 2 วัน

3. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยใช้วิธี 0 - 1 (Zero - One Method) โดยมีเกณฑ์ว่า ตอบถูก ให้ 1 คะแนน ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบเกินหนึ่งข้อ ให้ 0 คะแนน

4. รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อทดสอบ ใช้เทคนิค 27 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2520 : 134)

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร KR - 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson. KR - 20)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{\delta_x^2} \right)$$

(อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 262)

3. การหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด ใช้สูตร

$$\sigma_E = \sigma_x \sqrt{1 - r_{tt}}$$

(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ 2521 : 242)

4. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

(อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 77)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลการเรียนรู้
- s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

หลังจากนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอ่านการ์ตูนเรื่องที่ถูกวิจัยสร้างขึ้น จบแล้ว ผู้วิจัยก็นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการทดสอบวัดผลการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	s^2
กลุ่มทดลอง	40	26.925	27.096
กลุ่มควบคุม	40	24.05	30.305

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเรียนจากการ์ตูนเรื่องที่มีระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเรียนจากการ์ตูนเรื่องที่ไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ตาราง 3 การวิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	26.925	2.875	27.096	* 2.399
กลุ่มควบคุม	40	24.05		30.305	

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

$$(t = 2.399) > t_{\alpha .05 df = 39} = 2.021$$

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นั่นคือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แตกต่างกับผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เป็นไปตามสมมติฐาน

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนรู้ด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่อง ที่ระบุและไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนรู้ด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แตกต่างกับผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนรู้ด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังนี้

2.1 หนังสือการ์ตูนเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาของเรื่อง "ไปชายฉัก" และ "ความรู้จากบ้านคุณยาย" ในหนังสือแบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ชุด โดยระบุ และไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากการเรียนรู้ด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องตามข้อ 2.1 เรื่องละ 20 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก

3. ค่าเป็นการทดลองโดยมีขั้นตอนตามแบบแผนการทดลองแบบ Post - test Only Control Group Design โดยให้กลุ่มทดลองเรียนจากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และให้กลุ่มควบคุมเรียนจากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่ระบุ -

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เสร็จแล้วให้ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที การทดลองใช้เวลา 2 วัน วันละ 1 เรื่อง เรื่องละ 2 คาบ (40 นาที) จากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล กระทำโดยนำข้อมูลที่ไ้มาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน แล้ววิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ด้วยวิธี $t - test$

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แตกต่างกับผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แตกต่างกับผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

นอกจากนั้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง ซึ่งให้เรียนจากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ของกลุ่มควบคุม ซึ่งให้เรียนจากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมอีกด้วย แสดงว่า การระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมให้ผู้เรียนโคทราบก่อนการเรียน สามารถทำให้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สูงกว่าการเรียนโดยไม่ทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม สอดคล้องกับแนวความคิดของนาฏเจลิยว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ (นาฏเจลิยว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ 2514 : 68) ที่ว่า การที่ผู้สอนช่วยให้เด็กเห็นความมุ่งหมาย และคุณค่าของการเรียน เป็นการให้แรงจูงใจจากภายนอก ที่ช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลดีขึ้น เป็นการยืนยันประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้อีกประการหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยหลาย ๆ การวิจัยสรุปให้เห็นตรงกันว่า การนำเอาแบบเรียนธรรมคามาจัดทำเป็นการ์ตูนเรื่อง สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วยแบบเรียนธรรมคา(ประสงค์ สุรสิทธิ์ 2515 : 36 - 39, สุรางค์รัตน์ ฅ พัทลุง 2521 : ข., ประเสริฐ มาสุปรีดิ์ 2522 : 31 - 32) และสามารถใช้นั่งสื่อการ์ตูนเรื่องแทนอุปกรณ์การสอนอย่างอื่นที่หายากและมีราคาแพงได้ (ประทีน คลายนาค 2518 : 33 - 38) จึงควรมีการจัดทำแบบเรียนเป็นหนังสือการ์ตูนเรื่อง และให้มีหน้าพิเศษ ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ด้วย อันจะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงยิ่งขึ้นไปอีก

2. สำนักพิมพ์ผู้พิมพ์จำหน่ายหนังสือการ์ตูนในปัจจุบัน ควรจัดให้มีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม อันเป็นสิ่งที่ผู้อ่านจะได้จากการอ่านการ์ตูนเรื่องนั้น ๆ ไว้ด้วย เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าให้กับการ์ตูนเรื่อง และ / หรือหนังสือการ์ตูนนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในหนังสือการ์ตูนเรื่องว่า ควรจะใช้วิธีใด จึงจะเหมาะสมที่สุด สำหรับการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียน หรือผู้อ่าน

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหา และรูปลักษณะของการ์ตูนเรื่อง ว่าเนื้อหา และรูปลักษณะของการ์ตูนแบบใด ที่ส่งผลต่อความสนใจและผลการเรียนรู้นักเรียนมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกแบบเรียนธรรมคาให้เป็นการ์ตูนเรื่อง

3. ปัจจุบัน ตลาดหนังสือการ์ตูนเล่มละบาทกำลังขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ เข้าถึงกลุ่มชนเกือบทุกระดับชั้นและอาชีพ ควรมีการวิจัยสำรวจความนิยมของผู้อ่านว่าสนใจเนื้อหา และรูปลักษณะการ์ตูนแบบใด เพื่อที่จะได้มีการผลิตหนังสือการ์ตูนเรื่องที่เป็นประโยชน์ สร้างสรรค์ความดีงามให้เกิดขึ้นในสังคมต่อไป.

นรตลลลลลล

บรรณานุกรม

กมล ภูประเสริฐ "ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม" ประชาศึกษา

28(4) : 18 - 23 พฤษภาคม 2519

กระทรวงศึกษาธิการ อุปกรณ์การสอน อนุสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา ชุดที่ 1
ประโยคประถมศึกษาตอนต้น อี้นฉบับที่ 35 โครงการพัฒนาการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2503

————. รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็ก กลุ่มอายุ 11 - 16 ปี
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2510, 295 หน้า

————. คำสั่งที่ วก. 439/2520 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2520 2520 ก.

————. หลักสูตรใหม่ : เอกสารแนะนำหลักสูตรประถมศึกษา 2521 กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2520 ข. , 22 หน้า

————. รายงานการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็ก และเยาวชน
ไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2520 ค.

————. หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ

————. คำสั่งที่ วก. 489/2523 เรื่อง การกำหนดหนังสือแบบเรียน และสื่อ -
การเรียนอื่น ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 ลงวันที่ 20
ตุลาคม 2523

"การ์ตูน : ศิลปะของอารมณ์ขัน" ประชาชาติ 69 : 36 - 49 มีนาคม 2518

จรรยา ลำไย อิทธิพลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรินญาภิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 71 หน้า อัดสำเนา

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช "ประเมินผลการสอนแบบ Keller Plan" วารสารครูศาสตร์
6(3) : กันยายน - ตุลาคม 2519

✓ ชม ภูมิภาค เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา ประสานมิตร ม.ป.ป., 344 หน้า

————. จิตวิทยาการเรียนการสอน ไทยวัฒนาพานิช 2516, 238 หน้า

ชวาล แพทย์กุล เทคนิคการวัดผล พิมพ์ครั้งที่ 6 วัฒนาพานิช 2518, 434 หน้า

————. เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 407 หน้า

คำรงค์ เพชรพลาย "ทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือ การอ่านหนังสือ และห้องสมุด"
บรรณารักษ์ 2504 หน้า 58 - 59 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2504

เกโซ สวานานนท์ จิตวิทยาสำหรับครูและผู้บริหาร โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์ 2503,
335 หน้า

นางฉลิว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ ระเบียบวิธีสอนทั่วไป โรงพิมพ์มิตรสยาม 2517,
48 หน้า

✓ นิพนธ์ สุขปรกติ สอทัศน์ศึกษา โรงพิมพ์แพร่พิทยา 2518, 185 หน้า

นิพนธ์ สุขปรกติ และ ลักดา สุขปรกติ เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2517, 167 หน้า

บุญเชิก ภูญโญนนตพงษ์ การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 415 หน้า

✓ ประทีน คล้ายนาค การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสอนด้วยหนังสือการ์ตูน กับการสอนตามปกติ
ปริธินานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2518, 149 หน้า อักษรานา

- ประภัสร นิยมธรรม และคนอื่น ๆ การพัฒนาและการประเมินผลจุดประสงค์เชิง -
พฤติกรรม สำนักพิมพ์บรรณกิจ 2518, 120 หน้า
- ✓ ประสงค์ สุรสิทธิ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ความเข้าใจ
ของนักเรียน จากการอ่านหนังสือบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียน
ภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน และบทเรียนภาษาอังกฤษที่ผูก
เนื้อเรื่องเป็นการ์ตูนเรื่อง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2515, 69 หน้า อักสำเนา
- ✓ ประเสริฐ มาสุปรีดิ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใ้การสอนด้วยหนังสือ
การ์ตูน กับการสอนตามปกติ วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 36 หน้า อักสำเนา
- เป็รื่อง กุมุท แบบเรียนโปรแกรมเรื่อง การตั้งจุดหมายในการสอน โรงพิมพ์
มิตรสยาม 2517, 69 หน้า
- รัตนา ศิริพานิช จุดหมายเชิงพฤติกรรมสำหรับใช้ในวงการศึกษาไทย กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์ 2518, 80 หน้า
- รัตนา ศิริพานิช และ กมล ภูประเสริฐ จุดหมายเชิงพฤติกรรม และการวิเคราะห์
ลำดับขั้นของการเรียนรู้ กรุงเทพมหานครการพิมพ์ 2519, 86 หน้า
- ละออง การุณยะวนิช และคนอื่น ๆ วิธีสอนทั่วไป โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2518,
266 หน้า
- ✓ ดาวรรณ โฉมเฉลา ผลดีและผลเสียจากการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาตอนปลาย (ป.5 - ป.7) วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ -
มหาวิทยาลัย 2504, 80 หน้า อักสำเนา
- สมควร อภัยพันธ์ จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน สมาคมสังคมศาสตร์ 2513,
375 หน้า

- สมัคร ผลจำรูญ รูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ศึกษา ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2522, 91 หน้า อักสำเนา
- สมพงษ์ พงษ์กิจ การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
วิธีต่าง ๆ ในการใช้สไลด์สอนวิชากิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ชั้น ม.1
 ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2522, 67 หน้า อักสำเนา
- ✓ สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ คู่มือการใช้สไลด์ทัศนวัสดุ มงคลการพิมพ์ 2506,
 422 หน้า
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และ เอนกกุล กริแสง หลักเบื้องต้นของการวิจัยการศึกษา
 โรงพิมพ์พิชเนศวร์ 2517, 234 หน้า
- สำนักงานบริการสื่อสารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาของสหประชาชาติ(เอเซีย) การเตรียม
จุดมุ่งหมายในการสอน จงเจริญการพิมพ์ 2520, 60 หน้า
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ การปฏิรูปการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2520, 192 หน้า
- สุมิตร คุณานุกร หลักสูตรและการสอน โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2518, 259 หน้า
- ✓ สุวินธ์ ศรีสง่า การศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนอายุ 8 ปี
9 ปี และ 10 ปี ปีการศึกษา 2515 ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัย
 วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 87 หน้า อักสำเนา
- ✓ สุวิช แทนปั้น การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถม
ปีที่ 3 จากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนที่มีแค่ตัวอักษร บทเรียนที่มีตัวอักษรประกอบด้วย
ภาพการ์ตูนโครงร่าง การ์ตูนล้อของจริง และการ์ตูนสีล้อของจริง ปรินญาณีพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 47 หน้า อัก
 สำเนา

- ✓ สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยการสอนด้วยหนังสือการ์ตูน กับการสอน
แบบเดิม วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521,
138 หน้า อัดสำเนา
- ✓ อนันต์ ศรีโสภณ การวัดและการประเมินผลการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2521,
251 หน้า
- . สถิติเบื้องต้น ไทยวัฒนาพานิช 2521, 396 หน้า
- . หลักการวิจัยเบื้องต้น วัฒนาพานิช 2521, 430 หน้า
- อีแนน, เควิก เค. การประเมินผลการสอนในประเทศไทย ชวาต แพร์ตกุล (แปล)
โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน 2509, 106 หน้า
- Becker, Stephen. "Cartoon," Collier's Encyclopedia. V.5, p.495 - 506
New York, Crowell Collier Publishing Company, 1962.
- Brown, James W., Richard B. Lewis and Fred F. Hardheroad.
AV Instructional Technology Media and Methods. 5 th.ed., New York,
McGraw - Hill, 1977. 498 p.
- De Kieffer, Robert E. Audio Visual Instruction. New York, The Center
for Applied Research in Education. Inc., 1965. 117 p.
- Duchastel, P.C. and Merrill, P.F. "The Effects of Behavioral Objectives
on Learning : A Review of Empirical Studies," Review of Educational
Research. 43 : 53 - 69, Winter, 1973.
- Eisner, E.W. "Educational Objective : Help or Hindrance," School Review.
75 : 251 - 282, 1967.

- Fan, Chung - Teh. Item Analysis Table. Educational Testing Service, Princeton, New Jersey, 1952. 32 p.
- ✓ Frank, Josette. Your Child's Reading Today. Garden City, New York, Doubleday and Company, Inc., 1954. 328 p.
- ✓ Gesell, Arnold L. The Child from Five to Ten. Harper and Brothers, New York, 1946. 475 p.
- Hilldreth, Gertrude. Teaching Reading : A Guide to Basic Principles and Modern. New York, Henry Holt and Company, 1958. 612 p.
- Kibler, Robert J. and others. Objectives for Instructional and Evaluation. Allyn and Boston Inc., Boston, 1974. 203 p.
- ✓ Kinder, James S. Audio - Visual Materials and Techniques. 2 nd.ed., New York, American Book Company, 1959. 592 p.
- Using Audio - Visual Materials in Education. New York, American Book Company, 1965. 199 p.
- ✓ Larrick, Nancy. A Parents' Guide to Children's Reading. New York, New York Pocket Book Inc., 1964. 311 p.
- Mager, Robert F. Preparing Instructional Objectives. Fearon Publishers, Palo Alto, California, 1962. 60 p.
- ✓ Meed, Magarett. "Reading Interest in First Grades," Elementary English. 11 : 707 - 711, November, 1963.
- ✓ Schonell, Fred J. The Psychology and Teaching of Reading. London, Oliver and Boyd, 1961. 295 p.

- Shores, Louis. Instructional Materials. The Ronald Press Company, New York, 1960. 480 p.
- ✓ Sones, W.W.D. "The Comics and the Instructional Methods," Journal of Educational Sociology. 238 - 239, December, 1944.
- ✓ Spalding, Elsie L. Book Through the Children's Eyes. Glassgo, The House Grant Ltd., 1960. 89 p.
- ✓ Thorndike, Robert L. "Words and Comics," Journal of Experimental Education. p. 110 - 113, December, 1941.
- ✓ Wittich, Walter A. and Charles F. Schuller. Audio - Visual Materials, Their Nature and Use. 3 rd.ed., New York, Harper and Brothers Publishers, 1962. 500 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

คำสถิติของการวิเคราะห์แบบทดสอบ

ค่า P_H , P_L , p , r , และ Δ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อทดสอบวัดผลการเรียนรู้ จากหนังสือการ์ตูนเรื่อง "ไปชายน้ำ"

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	Δ
1	.82	.55	.69	.31	11.0
2	.73	.18	.45	.55	13.5
3	.82	.36	.60	.48	12.0
4	.91	.27	.62	.65	11.8
5	.73	.36	.55	.38	12.5
6	.55	.01	.21	.74	16.2
7	.82	.45	.64	.40	11.5
8	.73	.27	.50	.46	13.0
9	.64	.36	.50	.28	13.0
10	.55	.09	.30	.53	15.1
11	.91	.45	.70	.53	10.9
12	.82	.55	.69	.31	11.0
13	.73	.09	.38	.65	14.2
14	.82	.45	.64	.40	11.5
15	.82	.27	.55	.55	12.5
16	.91	.09	.50	.79	13.0
17	.82	.55	.69	.31	11.0
18	.82	.36	.60	.48	12.0
19	.73	.27	.50	.46	13.0
20	.73	.18	.45	.55	13.5

ค่า P_H , P_L , p , r , และ Δ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อทดสอบวัดผลการเรียนรู้ จากหนังสือการ์ตูนเรื่อง "ความรู้จากบ้านคุณยาย"

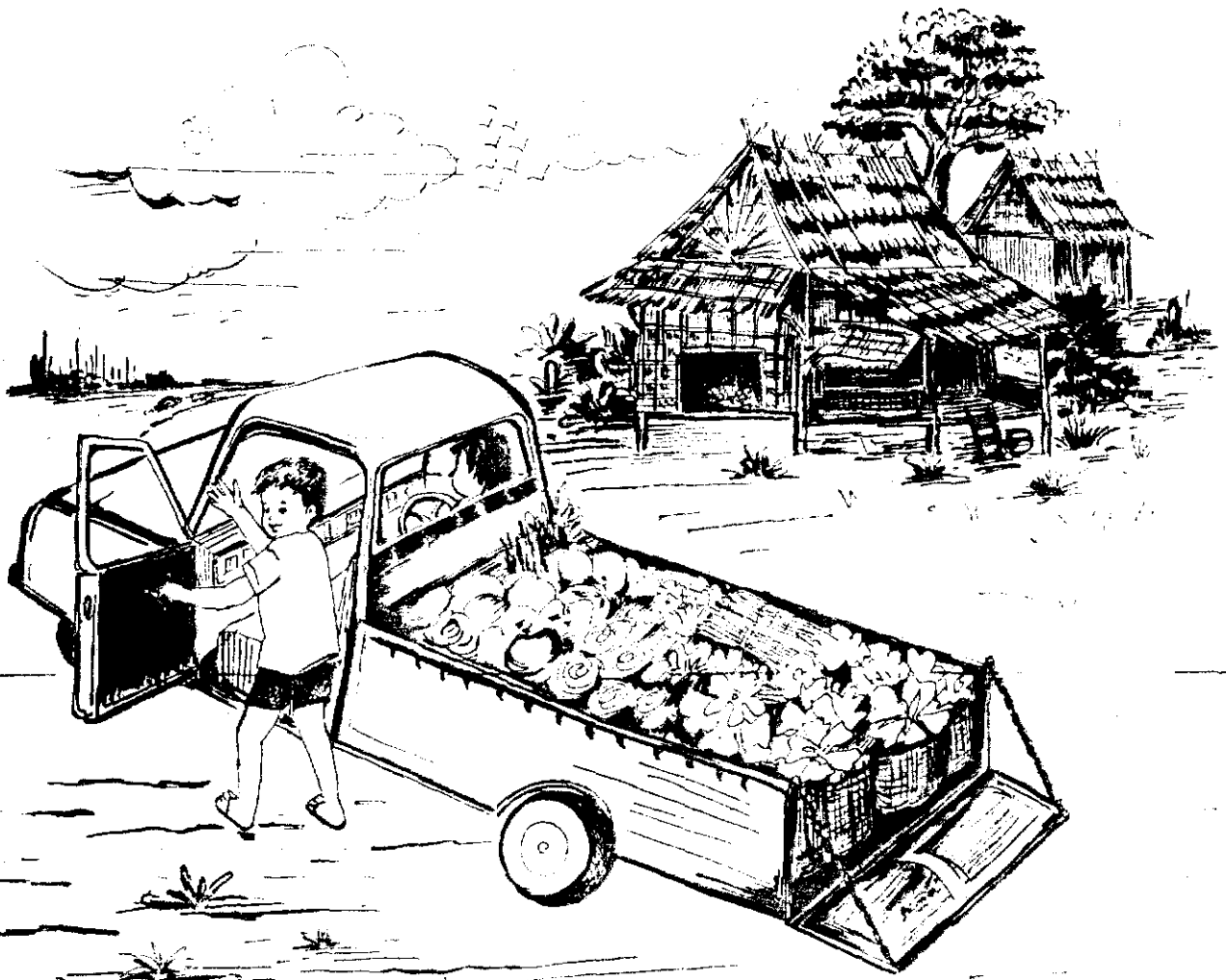
ข้อที่	P_H	P_L	p	r	Δ
1	.82	.27	.55	.55	12.5
2	.64	.09	.34	.59	14.7
3	.36	.09	.21	.38	16.2
4	.45	.18	.31	.31	15.0
5	.45	.26	.35	.21	14.5
6	.99	.36	.75	.78	10.3
7	.73	.27	.50	.46	13.0
8	.64	.27	.45	.38	13.5
9	.91	.18	.56	.72	12.4
10	.91	.45	.70	.53	10.9
11	.73	.36	.55	.38	12.5
12	.73	.09	.38	.65	14.2
13	.36	.18	.27	.22	15.5
14	.73	.36	.55	.38	12.5
15	.73	.18	.45	.55	13.5
16	.55	.01	.21	.74	16.2
17	.91	.36	.66	.59	11.3
18	.64	.27	.45	.38	13.5
19	.45	.18	.31	.31	15.0
20	.82	.27	.55	.55	12.5

ภาคผนวก ข.

การ์ตูนเรื่อง จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และแบบทดสอบ

การ์ตูน... สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ๒.4

ไปขายผัก

กรมวิชาการ . เรียบ

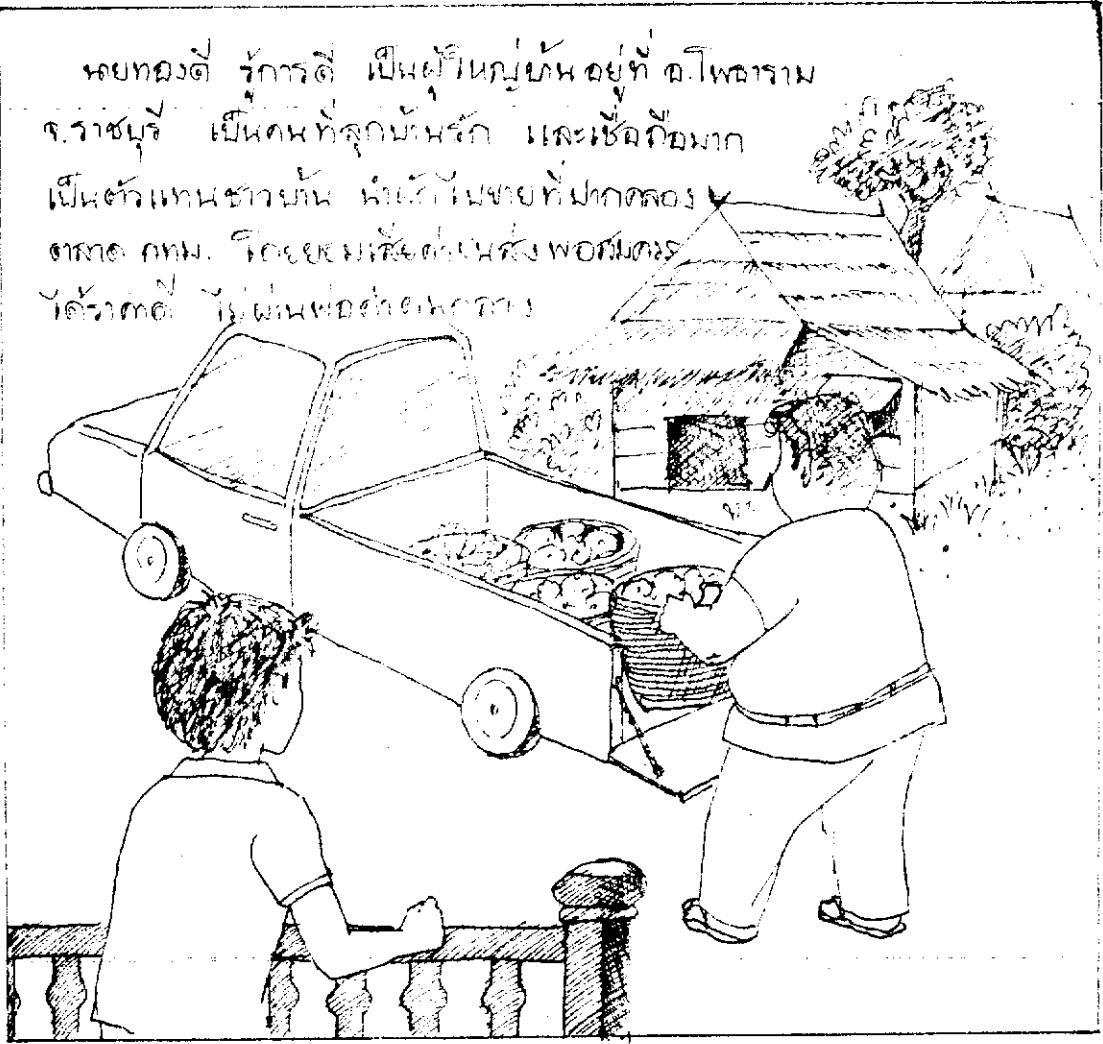
วิระ มณีรัตนพร . ภาพ

มีหลายเรื่องที่เราสามารถช่วยกันคิดหาหนทาง
 เพื่อแก้ปัญหาได้ เช่น การช่วยกันคิดหาหนทาง
 เพื่อแก้ปัญหาได้ เช่น การช่วยกันคิดหาหนทาง
 เพื่อแก้ปัญหาได้ เช่น การช่วยกันคิดหาหนทาง
 เพื่อแก้ปัญหาได้ เช่น การช่วยกันคิดหาหนทาง

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์ที่ไม่ให้หน้าหนักเกินได้ถูก
2. ตอบคำถามเกี่ยวกับความเร็วของรถบรรเทาทุกข์ตามกฎหมายจราจรได้ถูก
3. บอกวิธีเดินข้ามทางม้าลายที่ควรปฏิบัติได้ถูกต้อง
4. เปรียบเทียบการจราจรระหว่างในเมืองและชนบทได้
5. ตอบคำถามเกี่ยวกับเครื่องหมายจราจรง่าย ๆ เช่น ขึ้นเสียง ได้ถูกต้อง
6. บอกได้ว่าทำไมหน้าหนักถึงลดลงระหว่างการขนส่ง
7. ตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับธงจราจรและสีของอาหารได้ถูก
8. บอกสาเหตุของการที่ไม่ควรซื้ออาหารนอกบ้านรับประทานได้ถูก
9. ตอบได้ถูกว่าเพื่อนที่ควรปฏิบัติต่อกันอย่างไร
10. ตอบถูกว่า พ่อ ค้า การให้โทษเป็นคนอย่างไร

หยดองดี รุกการดี เป็นผู้มีบุญบารมีอยู่ที่ อ.โพธาราม
 จ.ราชบุรี เป็นคนทีลุ่มน้ำหมัก และซัดก็อมาก
 เป็นตัวแทนชาวมัน หนีภัยไปขายที่ปากคลอง
 ตามอ กทม. ใจดีเยี่ยมเลี้ยงดูแม่เลี้ยงพ่อเลี้ยง
 ได้วามดี ไว้เป็นของดีของชาติ

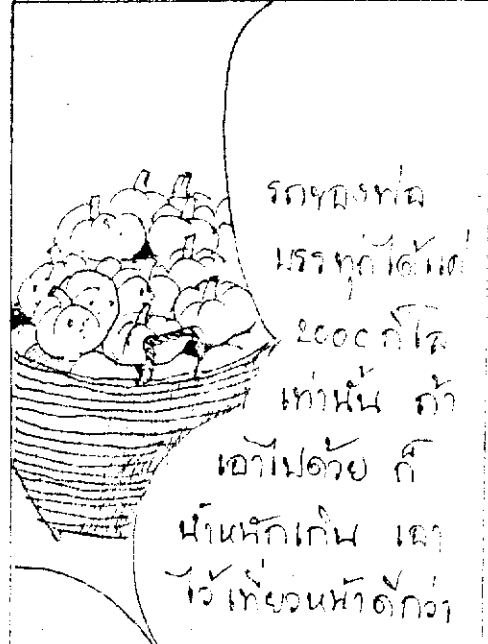

"เก็บรอยแล้วครับ
 พ่อ แต่ได้ขวพ่อ
 ทรายอีกก็
 ก็ดีครับ "

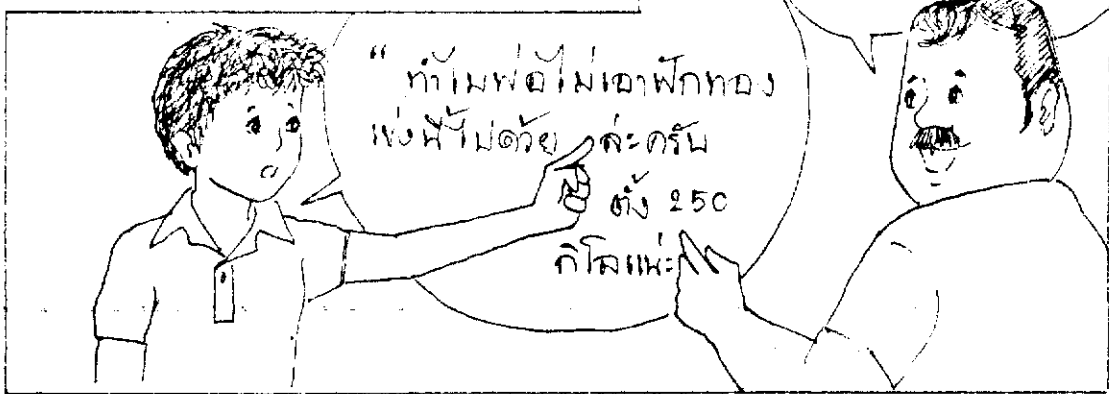
"โธ่ โทษ กำนั่นนะ อ้อ!
 แล้วเตรียมหม้อต้มซัดก็
 รื่นอร่อย แล้วนร้อนขิง "

เมื่อพ่อจะนำผักของลูกมาขาย
 รถไปขาย พ่อจะพิน้ำที่ท่ามีพืช
 แยกประเภทของผัก จำพวกพวก
 ผักน้ำ และผักประเภท ผัก
 ต่างพวก เพื่อเป็นหลักฐาน
 ของพ่อ พ่อจะสอน พ่ออยู่เสมอ
 ว่า ทำงานให้เรียบร้อย และเป็น
 ระเบียบ เพื่อเป็นศิษย์

รถของพ่อ
 บรรทุกได้แค่
 2000 กิโล
 เท่านั้น ถ้า
 เอาพ่อด้วย ก็
 มันหนักเกิน เค้า
 ใจก็อ่อนไหวดีกว่า

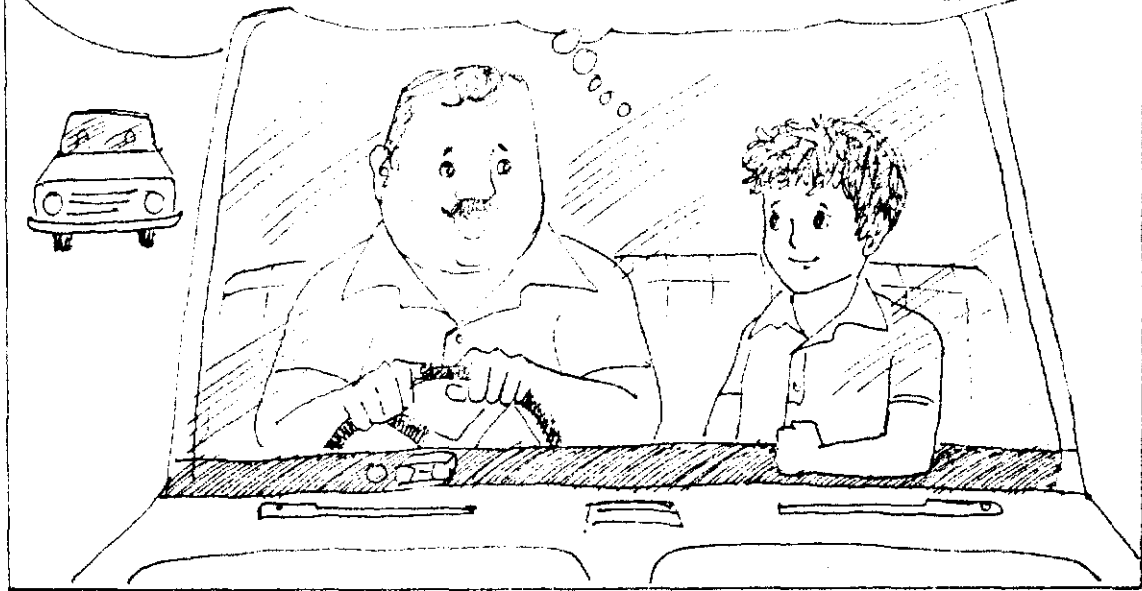
"ถ้าพ่อไม่เอาผักทอง
 หนึ่งสีไปด้วยล่ะครับ
 ตั้ง 250
 กิโลนะ"

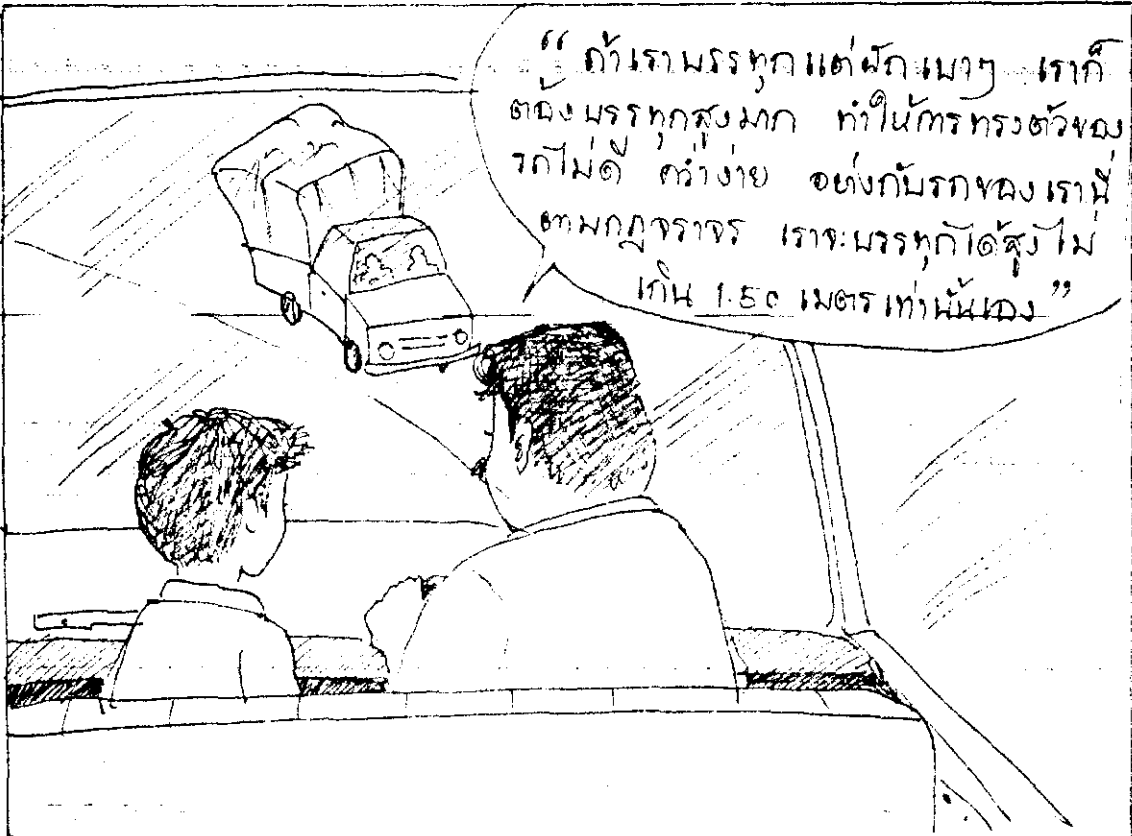
"เราต้องระวังเรื่องการบรรทุกด้วย ผักน้ำ และใส่พ่อ เราก็เอาหัว
 ห้างส้ม ผักแดง ก็เป็นผักดีเอาไว้ทั้งหมด เช่น ต้นหอม ผักชี จ๊วย
 ไม้ข้าว ส่วนที่พ่อไม่บรรทุกใน ผักน้ำเกิน ก็เป็นการ

รักมาก และ
 เกร็งงอน
 จะได้อะไร
 ใจหาย

ตอนเกิดตอมสงสัยว่า ในเมื่อตำรวจทุกพัก ที่มีน้ำหนักเบา
สูงกว่าฝักที่หนักๆ ทำไมพ่อจึงไม่รับมรดกแต่ฝักที่เบาๆ เพื่อ
จะได้ค่าขนส่งมากๆ จึงถามพ่อถึงเรื่องนี้

“ถ้าเราบรรทุกแต่ฝักเบาๆ เราก็
ต้องบรรทุกสูงมาก ทำให้รถทรงตัวชง
งกไม่ได้ ค่อนข้าง ยุ่งกับรถของเรานี้
สามกิโลจากรถ เราบรรทุกได้สูงไม่
เกิน 1.50 เมตรเท่านั้นเอง”

“พ่อครับ ถ้าเราขายผักได้ราคาสูง แล้วเรามาด้วยกันรวมกันว่าผักราคาต่ำ จะได้ในมตรัม เราจะได้ใช้เงินเหลือเยอะ ๓”

“พ่อก็อาจจะได้เงินมากในชั่วระยะเวลาหนึ่ง แต่พ่อหนพ้า เมื่อ เรา รู้ ความ จริง เท่า นี้ ก็ จะ เลิก กับ พ่อ”

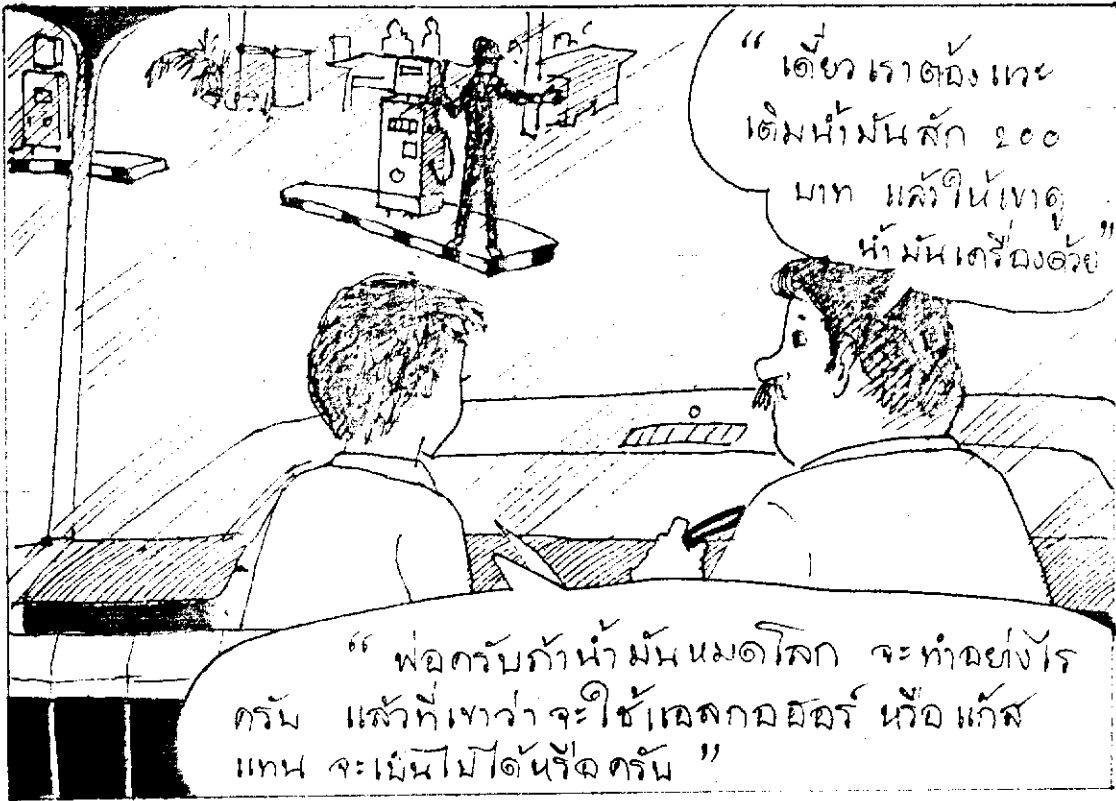
“ จะทำอะไรต้องมองในใจ กล อย่างทำอะไร
 โดยเห็นแก่ประโยชน์เฉพาะหน้า เพื่อเรา
 อยู่ในสังคม เราต้องมีเพื่อน เพื่อนที่
 ดี ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกัน ”

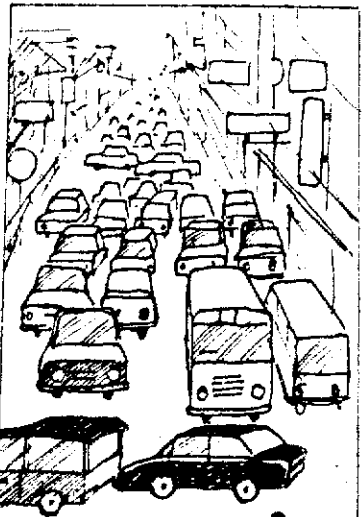
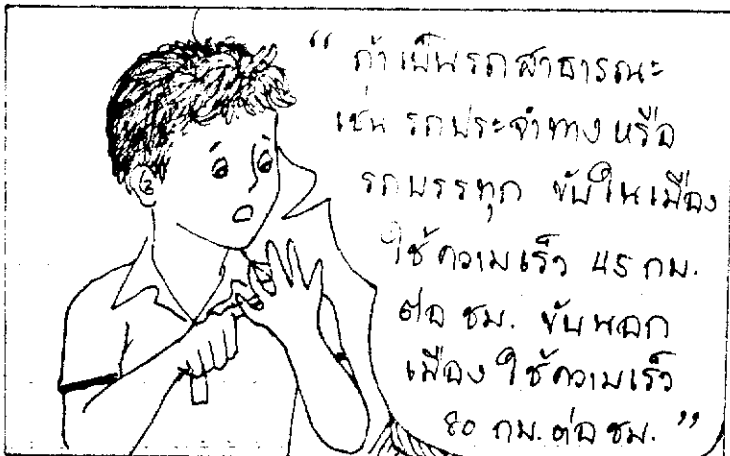
“ พ่อได้เป็นผู้ใหญ่ขึ้นก็เพราะ
 ความซื่อสัตย์ มีแฉะ
 โทษเลย ”

“ พ่อหยอดเลย พ่อก็ด
 อย่างนี้แล้ว ใครๆ เขาก็
 รัก พ่อทั้งนั้น ”

“ ผมจะตบ
 เฒ่าอย่างพ่อ
 นี่ ”

โทนรู้สึกหงุดหงิดกับสภาพ
 การจราจรในเมืองหลวง
 รถที่จอดเป็นแถวขบวนยาว
 เคลื่อนที่ไปได้ช้า
 กลับไปที่บ้านของโอดีเลีย
 และบุตรรถขมด ที่
 ดึงตามดัดไม่พอระยะ

นางตั้งโทนรู้สึกรำคาญเมื่อ
 พบคนเดินข้ามถนนด้วยท่า
 ทางสบาย ไม่รีบร้อน
 คนเดินถนนบางคน
 มักไม่เข้าใจจิตใจ
 ของคนขับรถที่
 ไม่อยากหยุดคอย
 คน อย่างเช่นผู้ขับ
 คนนี้ ถ้าเดินเร็ว
 รถของพ่อคงจะไม่
 ไล่ทันแล้ว

“ สะดวกดีนะ
พ่อ ไม่ต้อง
ออกแรง
เป็นปกติ
ด้วย ”

“ ไม้เท้าพวกนี้
ใช้ ดีกว่า
สินะเลย เป็น
เครื่องพยุง
ชนิดหนึ่ง ”

ส่งผักเสร็จแล้ว โทนเห็นรถเข็น
ก็รู้สึกว้าว ล้อรถผิดมาก

“ พ่อครับ ล้อรถ
ผิดจริง ”

“ ลูกนี่มันคงเป็น
สินะ ได้ขอพ่อจะเอา
น้ำมันหล่อลื่นมาหน่อยดี ทรง
เสียดทานระหว่าง ลูกนี่กับล้อ จะลดลง ”

“ นยอดน้ำมันเครื่อง แล้วที่นี้ต้องเผา
แรงไปมาก แล้วเวลาเป็นไหน
ถ้าเป็นไปตอนนั้น ที่เรียน
เราจะบอกแรง
หรือว่าที่นี้ที่ๆจะ ”

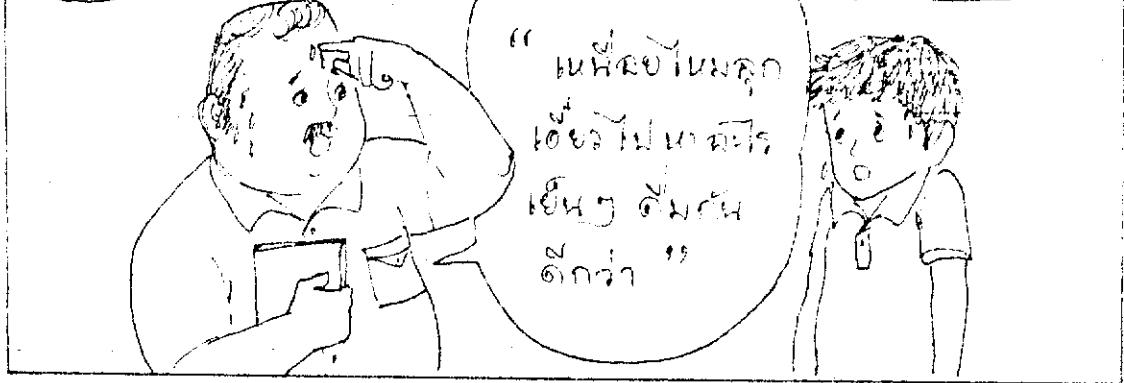

ขณะซึ่งปากไม้กับหม้อต้ม
จะคอยรดน้ำหมักผักที่ซึ่ง
ไว้ทุกครั้ง...

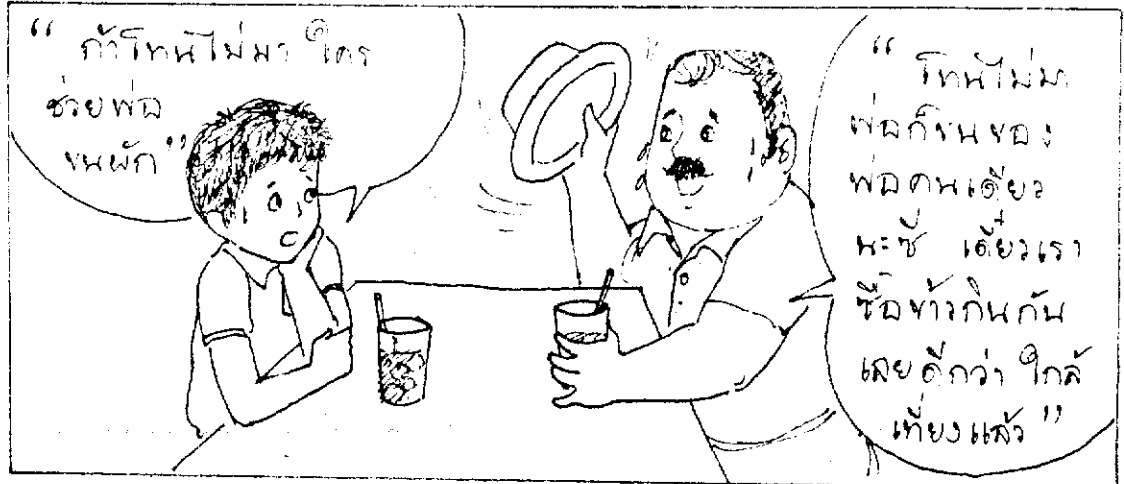
“ เอ้ พ่อกับ
ทำไมผักมันเผา
ลงกว่าที่เราซึ่ง
ที่บ้านเราละ ”

“ น้ำหมักสด ตงเป็นเพราะ
จากศรีอัน และอยู่ในรถที่
ขังตากแดดตากลมมา ทำให้
น้ำหมัก ระบายไฟก็ได้ ”

“ เมื่อส่งผัก ตามร้านเสร็จ พ่อลูกก็ได้เงินเพิ่มค่าผักตามบัญชี
ที่ทำไว้ ทางร้านเสร็จก็แบ่งพ่อมั่ว ----- ”

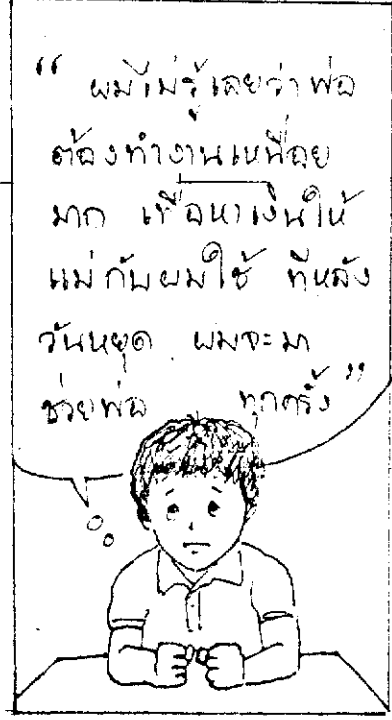

“ แม่ชอบใบปลุก
เอ็งไปมาสาร
เยิ่นๆ อ้อมก้น
อีกว่า ”

“ ถ้าโทนี่ไม่มา ใคร
ช่วยพ่อ
หมัก ”

“ โทนี่ไม่มา
พ่อก็กินของ
พ่อคนเดียว
หะ ชี้ เอ็งเรา
ซัดข้าวกันกัน
เลยดีกว่า ใจกล้า
เที่ยงแล้ว ”

“ พ่อไม่รู้เลยว่าพ่อ
ต้องทำตามแม่หลาย
มาก แล้วนางนี่
หมักผมผมใช้ ทั้งตั้ง
วันนวด พงจะม
ช่วยพ่อ ทุกครั้ง ”

“ กับข้าวไม่อร่อยเลยหะ พ่อ สู้แกงจืด
หมูสับ ใส่โปะตำลึงแดง
แม่เพิ่มเข้าก็ไม่ได้อะ ที่
นึ่ง นี่แม่ทำทำน้อม
ในอีกว่า ประหยัด
ด้วย ”

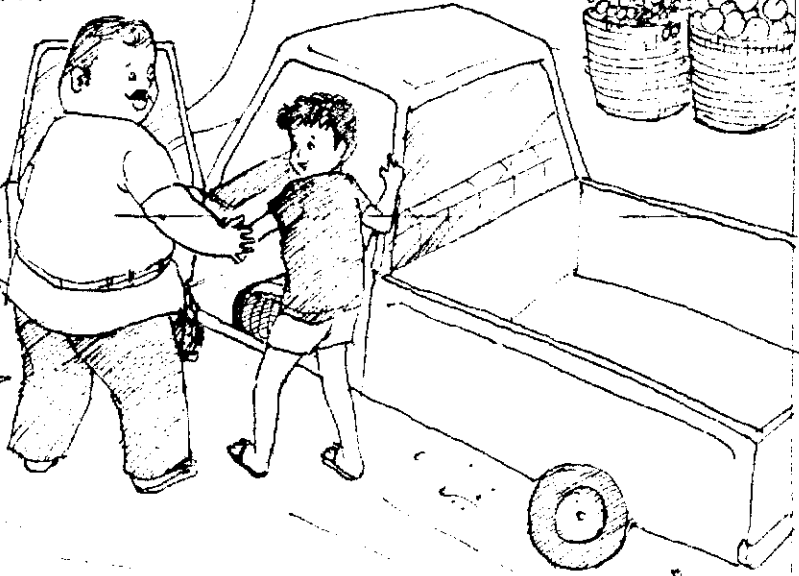
“ ฉานารที่แม่เรา ใช้ผัก
สดจากไร่ สะอาด
เห็นก็สด ไม่ต้องแช่
ซุรซัก็อร่อย ส่วนแม่
บ้าน หลอดจากแม่ และ
ไม่สะอาดแล้ว แม่ก็กิน
จนท้องขึ้น จะอร่อย
ทำไมได้ของไร ”

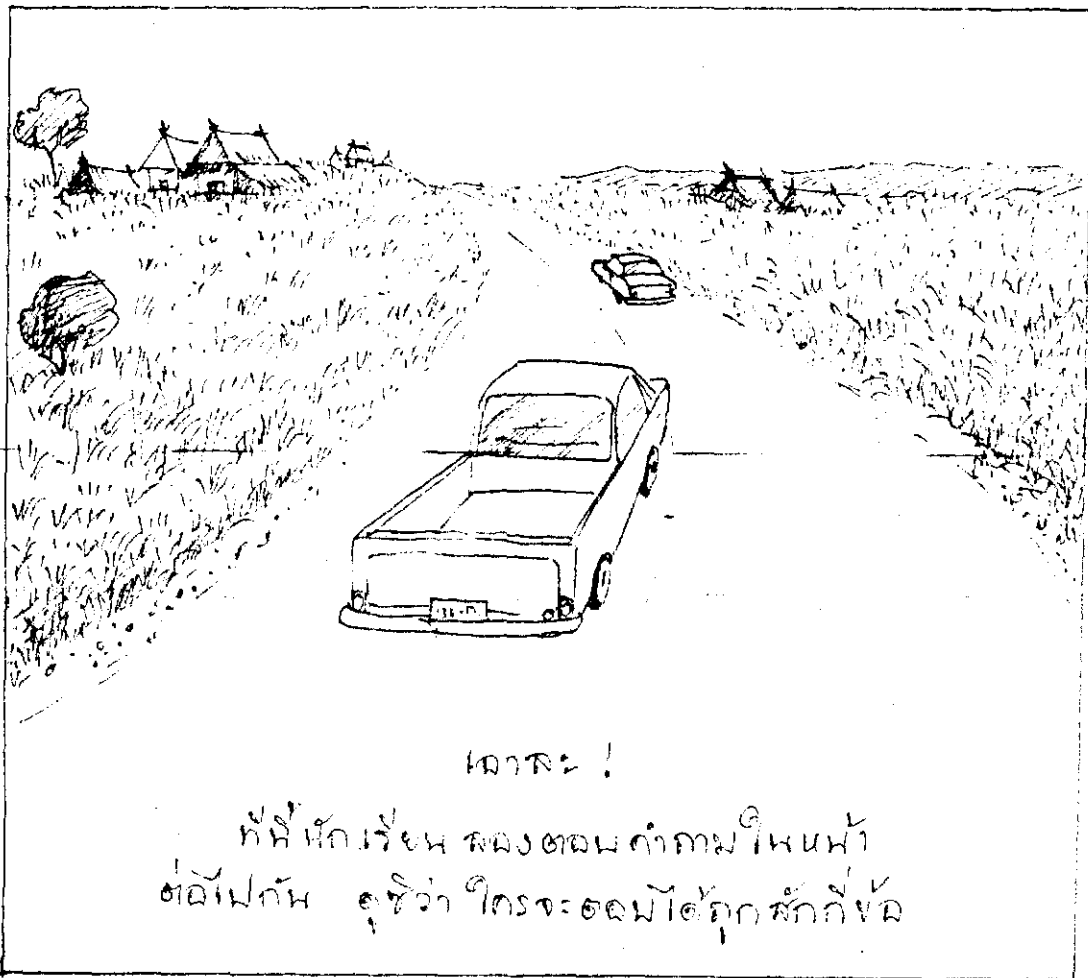

“เวลาปรุงฉานาร จึงต้อง
ใส่ผงชูรสมาก ๆ บางครั้ง
ก็ใส่สีผสมสีไปด้วย เพื่อ
ดูสวย
ถ้าไม่จำเป็นแล้ว เรา
ก็ไม่ควรใช้ฉานาร หลอดแม่
ก็พอแล้ว ”

“ วันนี้ มีลูกมาช่วย
พ่อเสิร์ฟงาน
เก็บ แลยัด
กลิ่นมันแต่วัน
ยังยังดีแม่แอด
ไม่ตมใช้ไฟ
รก และ
ผลดกด้วย ”

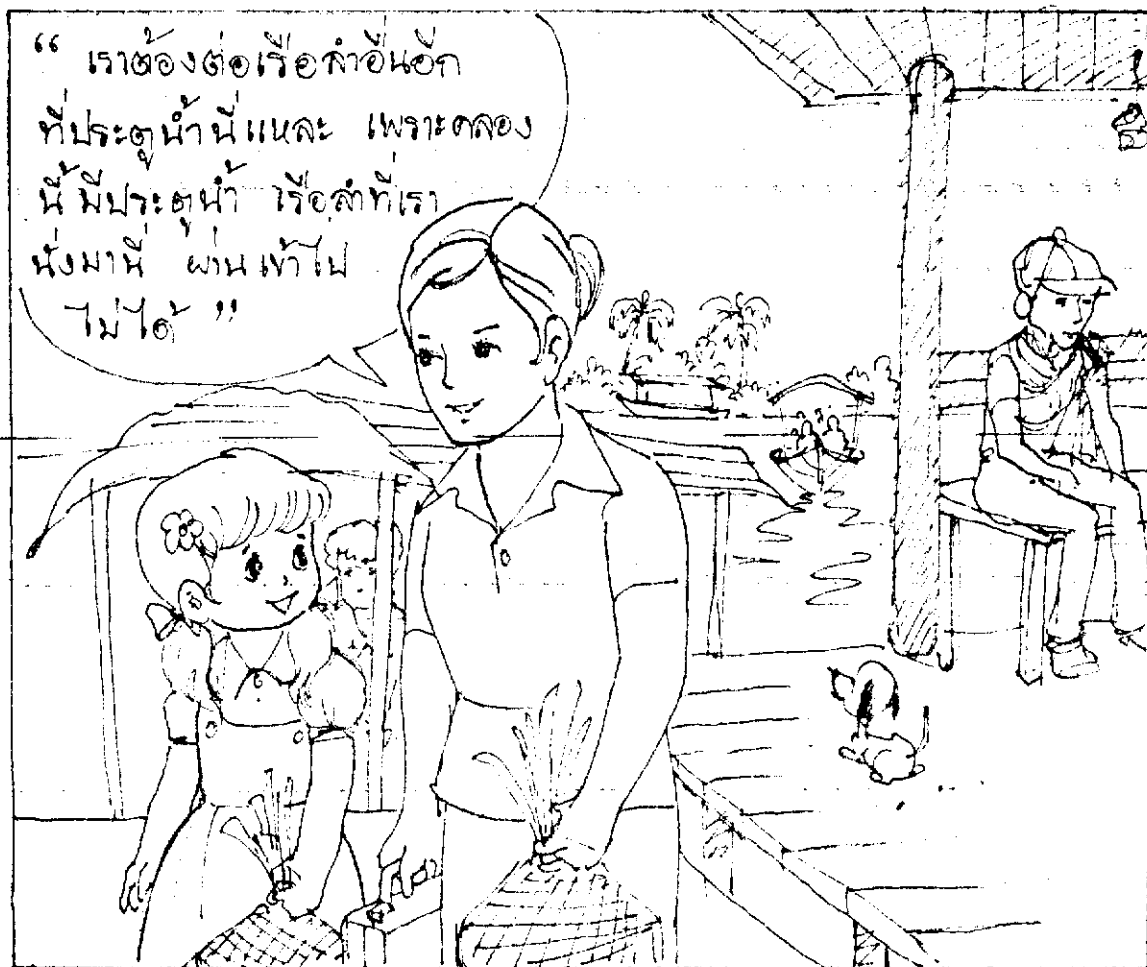
เพื่อน ๆ อ่านเรื่อง "ไปชายฉกรรจ์" จบแล้ว ทีนี้เรามาทดสอบกันดูซิว่า เรารู้อะไร แค่ไหน โดยพิจารณาจากว่า คำตอบข้อใดที่ถูกต้องที่สุด สำหรับคำถามแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมายในกระดาษคำตอบ

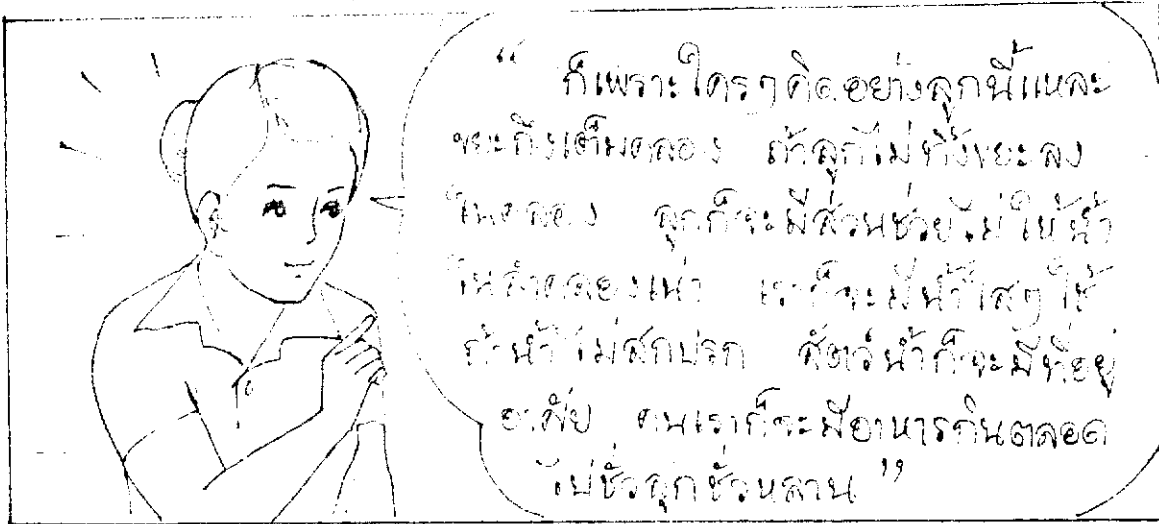
1. "รถของเราบรรทุกได้แค่ 2,000 กิโล" หมายความว่าอย่างไร
 - ก. บรรทุกสินค้าที่มีน้ำหนักไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม
 - ข. บรรทุกสินค้าแล้ว วิ่งรถไปได้ 2,000 กิโลเมตร
 - ค. บรรทุกคนและสินค้า รวมกันไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม
 - ง. บรรทุกคนและสินค้าแล้วขับรถไปได้ 2,000 กิโลเมตร
2. "พ้อบรรทุกไม้ให้เกิน 2,000 กิโล" เพื่ออะไร
 - ก. ขับสบาย ไม่เหนื่อยมาก
 - ข. ป้องกันไม่ให้คว่ำรถ
 - ค. จะได้มีสินค้าไว้นอีกหลาย ๆ เที่ยว
 - ง. รักษารถและเครื่องยนต์ให้ใช้ได้ยาวนาน ๆ
3. ทำไม จึงห้ามบรรทุกสูงเกินกว่าที่กำหนด
 - ก. ป้องกันการ เกิดอุบัติเหตุ
 - ข. ป้องกันการบรรทุกมากเกินไป
 - ค. ช่วยให้รถวิ่งไต่เร็วขึ้น
 - ง. ทำให้ได้ค่าจ้างมากขึ้น
4. กฎจราจรกำหนดให้รถบรรทุกใช้ความเร็วได้ไม่เกินชั่วโมงละเท่าใด
 - ก. 45
 - ข. 60
 - ค. 80
 - ง. 100

5. ทำไม จึงต้องมีกฎจราจรกำหนดความเร็วของรถ
- ให้ประหยัดน้ำมัน
 - ตำรวจไล่กวักทัน
 - เพื่อความเป็นระเบียบ
 - ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
6. ความเร็วของรถที่ทำให้ประหยัดที่สุด คือกี่กิโลเมตรต่อชั่วโมง
- 45
 - 60
 - 80
 - 100
7. การเดินข้ามทางมาลา ย ควรปฏิบัติอย่างไร
- เดินช้า ๆ
 - เดินเร็ว ๆ
 - วิ่งเหยาะ ๆ
 - วิ่งเร็ว ๆ
8. ข้อใด ที่แสดงถึงสภาพการจราจรในเมือง
- พอดตองหยุดรถให้ฝูงวัวข้ามถนนเสียก่อน
 - ตำรวจทางหลวงคอยตรวจจับผู้ขับรถเร็ว
 - ทิวทัศน์สองข้างทางแลดูสกปรกขึ้นยิ่งนัก
 - รถติดไฟแดงที่สี่แยกเป็นแถวยาว
9. ข้อใด แสดงถึงสภาพการจราจรในชนบท
- ฝุ่นลูกวิ่งสี่แควพุ่งกระจายไปทั่วถนนเมื่อสวนกับรถอื่น
 - กลิ่นเหม็นของท่อไอเสียและเสียงแตรที่ดังไม่ขาดระยะ
 - คนเดินข้ามถนนตรงทางมาลา ยใกล้ทางแยกอย่างรีบร้อน
 - ตำรวจจราจรคอยโบกมือให้สัญญาณให้รถเคลื่อนไปที่ละแถว

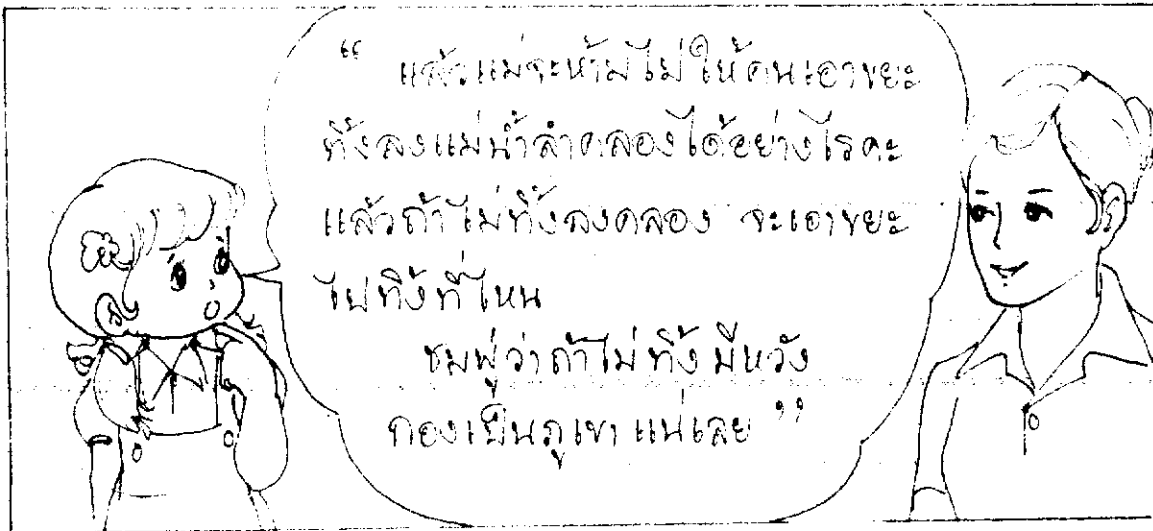
16. ทำไมจึงกล่าวว่า กินอาหารที่ทำเองก็ดีกว่ากินอาหารที่เขาทำขาย
- ไม่ต้องจ่ายเงินเป็นค่าอาหาร
 - ทำเองสะอาดและปลอดภัยกว่า
 - ปรุงเองจะให้เป็นที่รสอย่างใดก็ได้
 - กินความสบาย ไม่ต้องระวังมารยาท
17. พ่อสอนโหนว่า เพื่อนที่ดีต้องปฏิบัติต่อกันอย่างไร
- ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
 - มีอะไรต้องแบ่งปันกันเสมอ
 - รักเพื่อนและครอบครัวเพื่อน
 - มีความซื่อสัตย์ต่อกันเสมอ
18. ผลของความดีที่พ่อมีต่อเพื่อนบ้าน ทำให้พ่อเป็นอย่างไร
- ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน
 - มีรณบรทุกไซ
 - เป็นผู้นำเด็กไปขาย
 - มีเพื่อนฝูงมากมาย
19. โหนตั้งใจว่า จะทำหน้าที่ของลูกที่ดีโดยการทำอะไร
- กินแต่อาหารที่แม่ทำให้เท่านั้น
 - ไปช่วยพ่อขายผักทุกวันที่ยุคเรียน
 - ตั้งใจเล่าเรียนหนังสือที่โรงเรียน
 - ช่วยพ่อทำบัญชีรายการผักที่นำไปขาย
20. พ่ออยากให้โหนเป็นคนอย่างไร
- เป็นคนขยัน ตั้งใจเรียน
 - ช่วยเหลือทำงานในบ้าน
 - เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์
 - ปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่

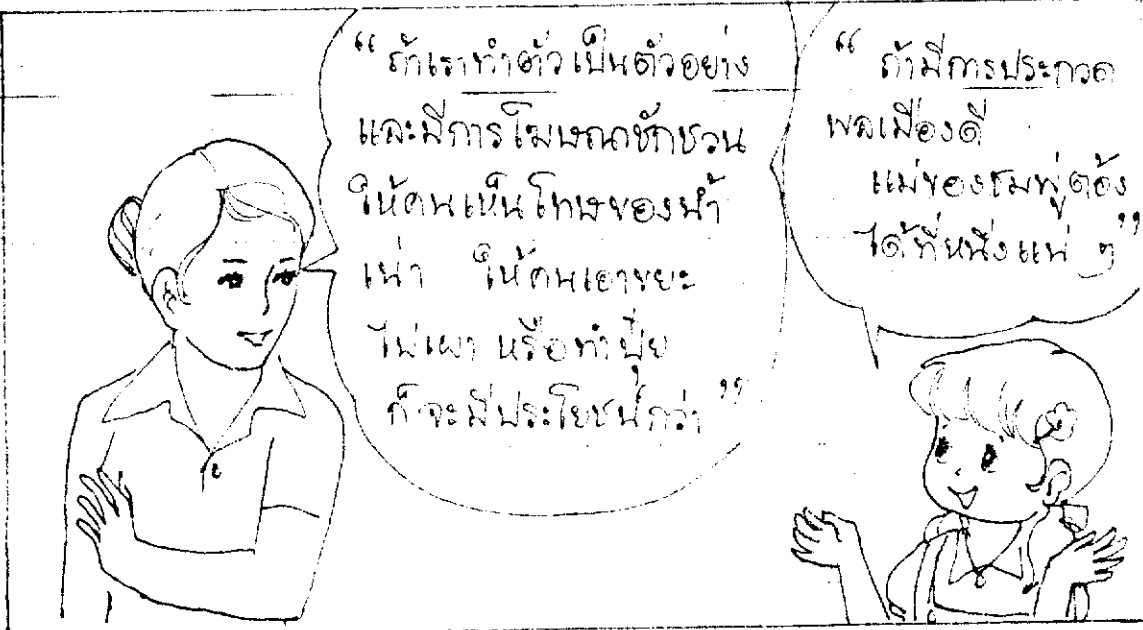

“ ก็เพราะใครๆก็ดูอย่างลูกนี่แหละ
 จะบึ้งตึงมดลอง ถ้าลูกไม่บึ้งตึงมด
 มดลอง ลูกก็จะมีส่วนช่วยแม่ในหน้า
 หน้ามดลองนะ แม่ก็จะมีส่วนช่วย
 ส่วนนี้แม่ก็ไม่แปลก ซึ่งส่วนนี้ก็จะมีส่วน
 อยู่ด้วย คนเราก็จะมีอารมณ์กันตลอด
 ไม่ชั่วถูกชั่วบนาน ”

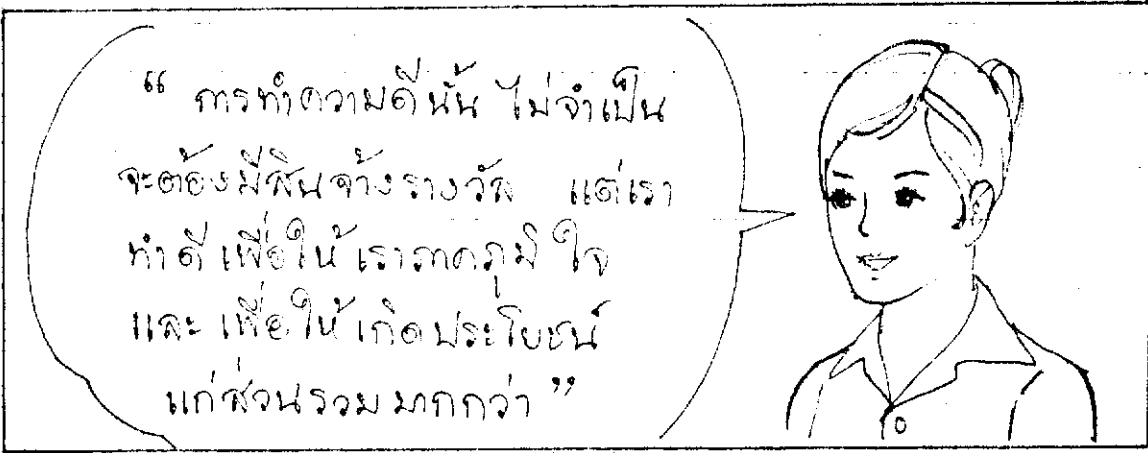

“ แม่แม่จะห้ามไม่ในตนเองจะ
 ตั้งลงแม่หน้ามดลองได้อย่างไรละ
 แล้วถ้าไม่บึ้งตึงมดลอง จะเอางัย
 ไปทักที่ไหน
 ชนพู่ว่าถ้าไม่บึ้งตึง
 กอเป็นนุกเขาแม่เลย ”

“ ถ้าเราทำตัวเป็นตัวอย่าง
 และมีการเฝ้าทอซักชวน
 ในตนเห็นโทษของหน้า
 หน้า ในตนเอางัย
 ไปเผา นรือทักมัย
 ก็จะมีประโยชน์กว่า ”

“ ถ้ามีใครประกวด
 พลเมืองดี
 แม่ขอแม่พู่ต้อง
 ได้ทั้งหนึ่งแม่ ”

“ การทำตมด้นั้น ไม่จำเป็น
 จะต้องมีสันจางราววัด แต่เรา
 ทำได้ เพื่อไม่ให้เราอดภูมิ ใจ
 และ เพื่อให้เกิดประโยชน์
 แก่ส่วนรวม มากกว่า ”

“ เขาเอาเรือไปขึงไว้ทำไมคะ
 แล้วทำไมจึงต้องมีประตูกัน
 แล้วทำไมมันไม่เท่ากันคะ ”

“ แหม! ค่อยๆถามทีละอย่างซ้ะ
 แม้ว่าเอาไว้ดูถม หน้าพด้นพดิ่ง
 เขาก็แล้วกัน เขาเป็นครู ต้องถาม
 ชมพู่ลูกแม่ได้แม่ๆ เลย ”

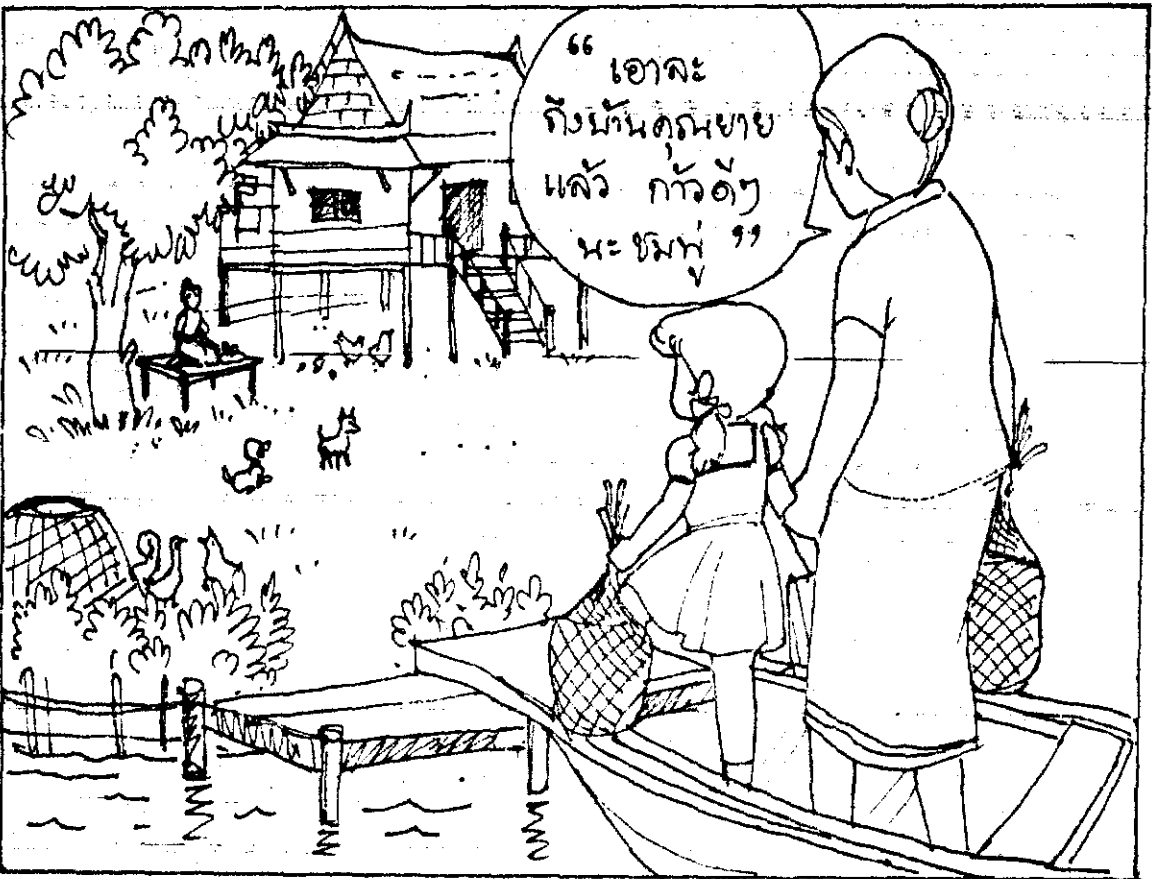
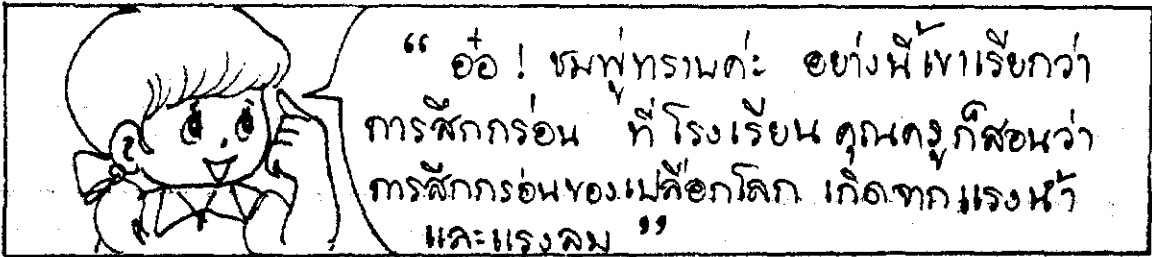
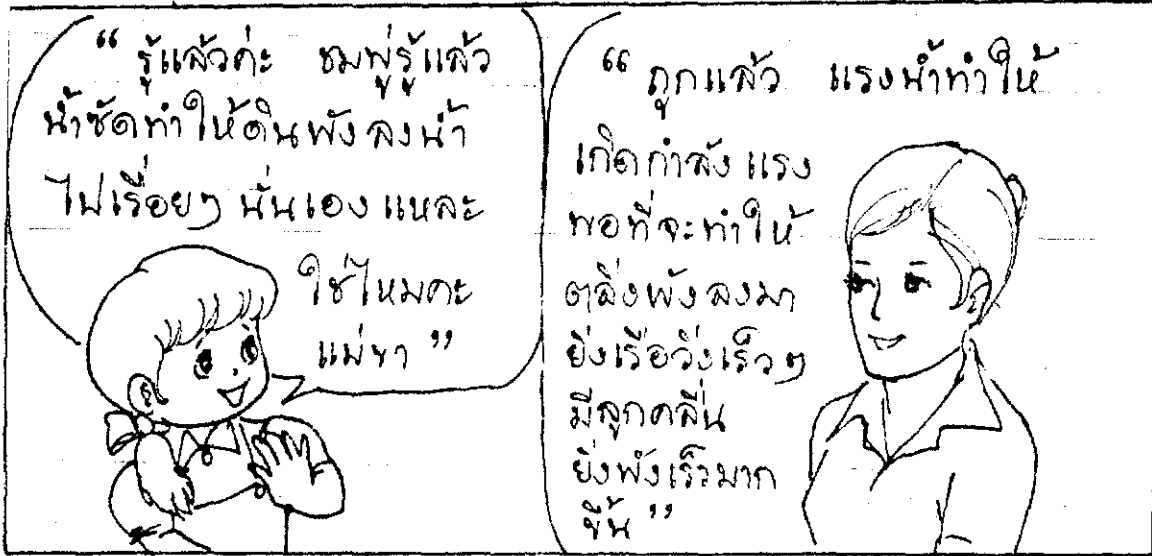

“ลูกพี่
น้องพี่” คนพี่
ชอบร้องๆ โดนพี่
อุ้มพี่รักพี่นั้นซึ
เอนจะดีละน้ำ
แม่”

“เดี๋ยวมันก็ตรงๆ อยู่หนึ่ง
เหมือนอันอื่นๆ คนพี่คงดูรอบๆ
ตัวดีๆ แล้วจะรู้ว่าทำไมมัน
ถึงเอนแบบนี้”

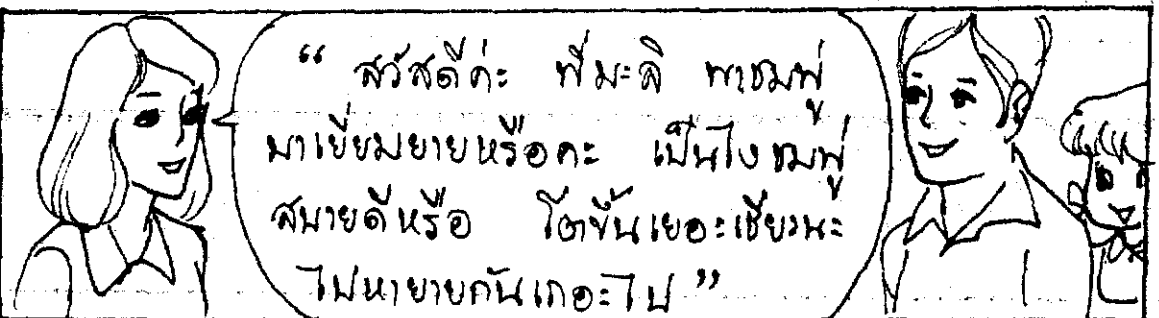

พอแม่พูดจบ ก็มีเรือ
วิ่งสวนมาอย่างรวดเร็ว
ลูกคลื่นวิ่งไปกระทบ
ฝั่งข้าง เป็นระลอก.

“ พดัมพดิ่งเฮ้ย
ไม่ดูซีใครมาแหะ ”

“ สวี๊ดักกะ ท่มะดี ทอหมัพ
มาเข้ยมยเขนร้อกะ เม้นังท่มัพ
คมาเขด้นร้อ ไต่ข้นเขอะเข้บหะ
ไปนขาบกันเกอะไป ”

“ ทอดเลยมท่มัพเฮ้ย ขบกำคังเตร์ม
ทาทัวดัมหมัดอยู่ทอดเข้จว ทดัมพดิ่ง
เฮ้ย ทนคานไปอมนหน้าอมท่าไป
แม่จะดูขกั่มมะดีเฮ ”

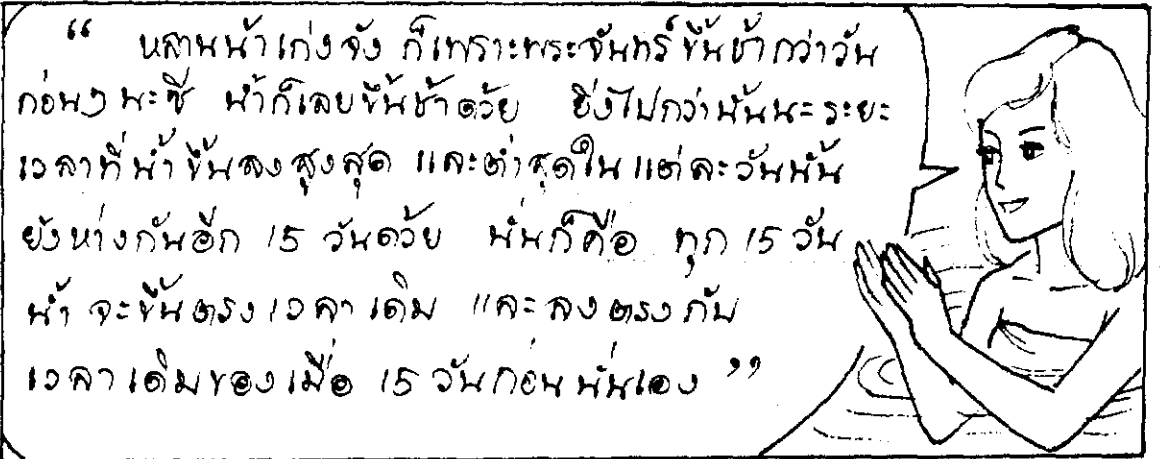
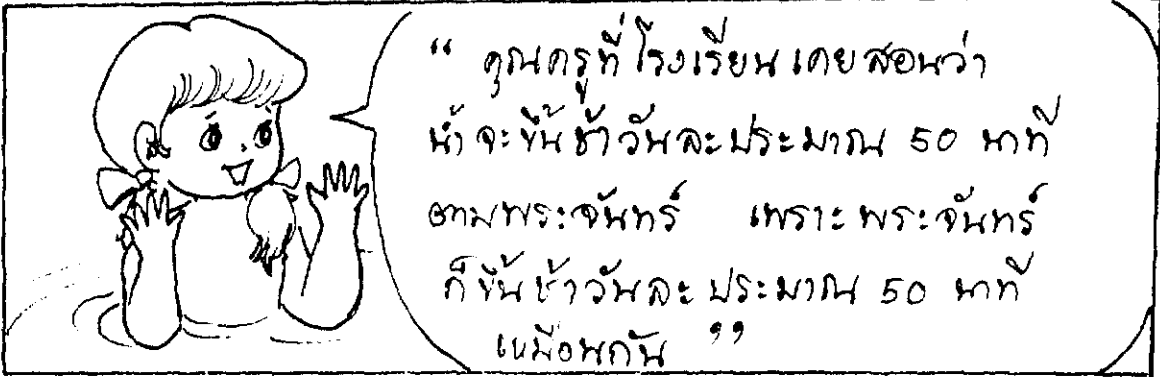
“ ใช่ค่ะ เพราะท่อน
เรือนางขาวแม่หมึกมีหัว
ไม้ค้ำค้ำกัก แต่ราคาถูก
เลี้ยงเต็รื่อง
อั่งเก๋หมึก ”

“ เรือนางขาว
มีเก๋หมึก=ค=หัว
หรืออั่ง ก็อั่ง
มาโต ”

“ หัวค= หัวข้หน้าคองหัวเก๋
จากอ้อท้อทลของดองจันทร์ และ
ดองอ้อท้อข้ ชมที่รู้แล้วค= แต่
ทอไมคองข้ไม้ทอหมึก
เลขค้กัวหมึก ”

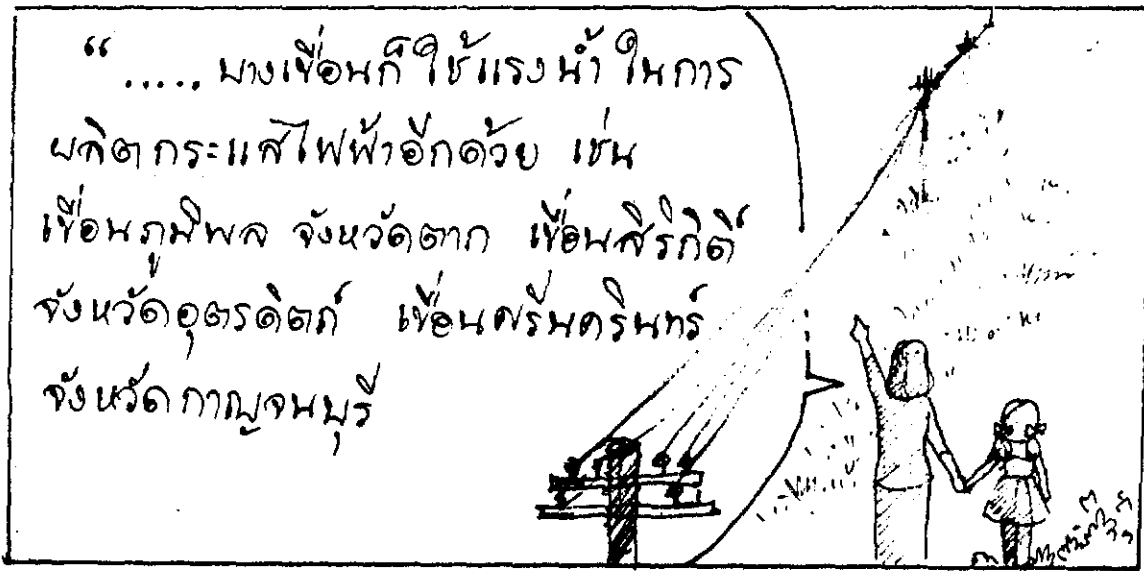
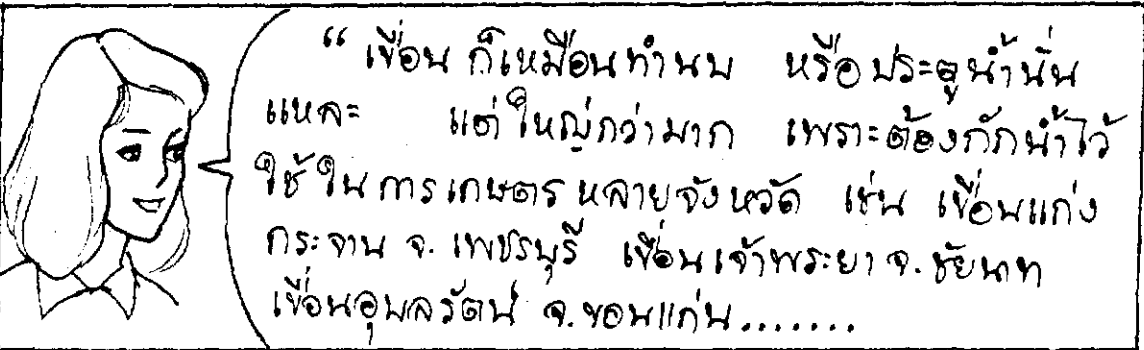
“ ทพท้ล้งเกดอ้อข้ว
มีหมึกทงกัวหมึก=กัวทท ”

“ เมื่อวันก่อนตอนแม่ประตุหน้า
 เรือที่จะแม่ประตุหน้าต้องถูกเข้าไม้
 ฝรั่งระนองประตุหน้าสอง
 มาน ที่อ้อมค้อยหน้า
 เข้าไม้ แล้วจึงเปิดประ
 ตุอีกบานหนึ่งในเรือเข้า
 ไม้ได้ เพื่อกันแม่
 ทำไม้ต้องทำอย่างนั้น
 แม่ในตำพู่ผากหน้า
 ด้ ”

ห้าพลังหญิงอธิบายว่า น้ำที่ประตุหน้าก็ไว้หน้าย้อมประตุ
 ทุ่งกันน้ำในคลอง ดันน้ำก่อนที่จะเปิดประตุหน้าบานที่หนึ่ง
 ในเรือเข้าไม้ได้ เขาจึงต้องม้ประตุหน้าระนองประ
 ตุหน้าสองบาน ในประตุหน้าเท่าที่ประตุหน้าในคลองที่
 เรือคอยอยู่ แล้วจึงเปิดประตุบานที่หนึ่ง ในเรือ
 เข้าไม้ แล้วเปิดประตุที่อยู่ในเรือคอยอยู่ ใน
 ระนองประตุหน้าสองบานนั้น แล้วต้องม้ประตุ
 หน้าระนองประตุสองบาน ในประตุเท่าที่ในคลองด้าน
 ที่เรือจะวิ่ง ผ่านออกไป จึงเปิดประตุบานทั้งสอง ใน
 เรือ แล้วเข้าไม้ได้.

คืนสุดท้ายก่อนผมจะไปกลับมัน
หันกลับมาดูก็เห็นก็หอตามมัน

“นี่นา
นั่นดาวอะไร
คะ”

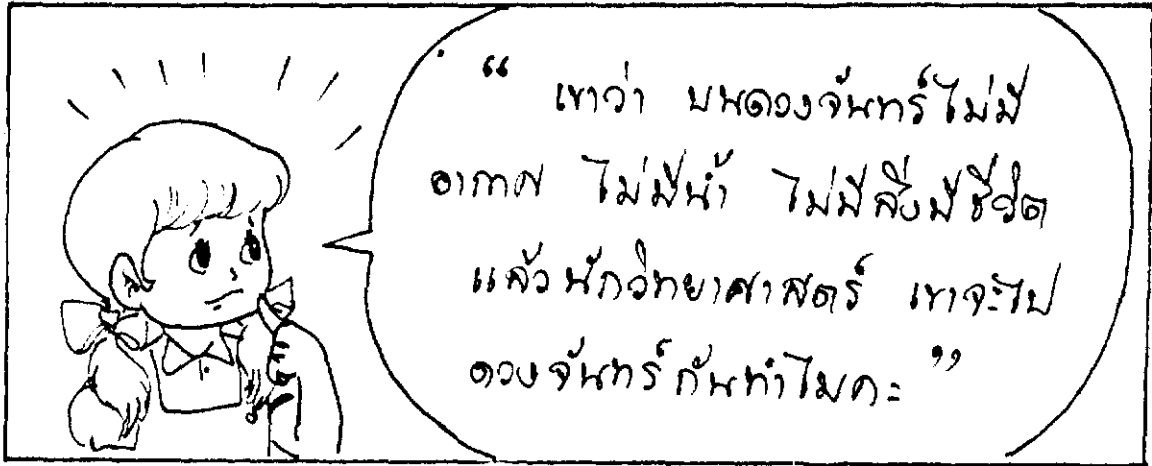
“อ้อ!
ดาวพระศุกร
จ๊ะ”

“ดาวพระศุกรใน
วงจันทร์
ทว่าหรอคะ”

“ไม่ใช่จ๊ะ หน้าผมยก
ดาวเคราะห์นั่นที่ชื่อ
ดาวพระศุกร อามมี
สองชนิด คือดาว
ฤกษ์ ซึ่งมีแสง
ในตัวเอง และ
ดาวเคราะห์
ไม่มีแสงใน
ตัวเอง”

“ถ้างั้น ดวงจันทร์
ก็เป็นดาวเคราะห์ด้วยหร
อ เพราะดวงจันทร์ไม่มี
แสงใน
ตัวเอง
ต้องอาศัย
แสงอาทิตย์”

“ ฉันไม่อยากเป็น
นักวิทยาศาสตร์ ไน้มละ
ถ้าอยากเป็น ก็พยายามค้น
หาหนังสืออ่านหลายๆ ”

“ อ้าว นึก
เสียแล้ว
แม่ นักวิทยาศาสตร์ ”

เอาค = ที่ห้องคอมพิวเตอร์
ในหน้าโต๊ะไม้ดูสิ!

จบ

เรามาทดสอบกันดูซิว่า เราจะได้ความรู้จากบ้านคุณยาย เหมือนชมพูหรือไม่ โดยทดลองตอบคำถามต่อไปนี้ เลือกข้อที่ถูกที่สุด ทำเครื่องหมายในกระดาษคำตอบ

1. ต้นไม้ได้อาหารจากไหนมากที่สุด

ก. ดิน	ข. น้ำ
ค. ลม	ง. สิ่งมีชีวิต
2. ปุ่มในข้อใด ที่อาจเป็นอันตรายต่อพืชและสัตว์

ก. ปุ่มคอก	ข. ปุ่มหมัก
ค. ปุ่มธรรมชาติ	ง. ปุ่มวิทยาศาสตร์
3. ถ้าใคร ๆ ก็พากันทิ้งขยะลงในคลอง จะเป็นอย่างไร

ก. คลองจะตื้นเขิน น้ำในคลองจะเน่า
ข. ถนนหนทางจะสะอาด ไม่มีขยะมูลฝอย
ค. คนไม่รีบคลองจะงาม เพราะมีปุ่มเยอะ
ง. สัตว์น้ำจะโตเร็ว เพราะมีอาหารอุดม
4. ปัจจุบันสัตว์น้ำลดจำนวนน้อยไป เป็นเพราะอะไร

ก. ไม่มีใครเลี้ยง ทำให้จับมาขายได้น้อย
ข. คนไม่ชอบกิน กินแต่ หมู ไก่ เป็ด เนื้อ
ค. น้ำสกปรก สัตว์น้ำไม่มีที่อยู่อาศัย
ง. อาหารสำหรับสัตว์น้ำขาดแคลน
5. การไม่ทิ้งขยะลงในน้ำ เรียกได้ว่าเป็นการทำอะไร

ก. การบำรุงรักษาน้ำ
ข. การเก็บกักนอมน้ำ
ค. การคุ้มครองคุณภาพน้ำ
ง. การสงวนรักษาน้ำ

6. ข้อใดต่อไปนี้ ทำให้หน้าเน่าได้มากที่สุด
- มีโรงงานฆ่าสัตว์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ
 - โรงงานระบายน้ำเสียลงแม่น้ำ
 - ชาวบ้านสร้างสวนไผ่ริมแม่น้ำ
 - คนทิ้งซากสัตว์เน่าลงไปในแม่น้ำ
7. วิธีที่ดีที่สุดในการกำจัดขยะมูลฝอยให้หมดไป คือวิธีใด
- ตากแดดให้แห้ง
 - ซุกหลุมฝังให้มิดชิด
 - นำขยะไปเผาไฟ
 - ย่อยให้ละเอียด
8. เราสามารถนำเอาขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง
- ทำปุ๋ยหมัก
 - ทำเชื้อเพลิง
 - ถมที่ดิน
 - ทำอาหารสัตว์
9. เราควรทำความดีโดยไม่หวังอะไร
- รางวัลตอบแทน
 - ความภาคภูมิใจ
 - ประโยชน์ส่วนรวม
 - ให้สังคมเป็นสุข
10. คนเราควรทำความดีเพื่ออะไร
- ต้องการค่าชมเชย
 - รักษาความดีเอาไว้
 - ประโยชน์ส่วนรวม
 - เป็นคนมีคุณธรรม

11. ทำไมต้นไม้ที่อยู่ตามริมน้ำจึงมักจะเอนและโค่นลงน้ำบ่อย ๆ
- ต้นไม้โต มีน้ำหนักมาก
 - คิบบริเวณริมน้ำอ่อน
 - บรีเวณริมน้ำลมพัดแรง
 - น้ำเซาะดินที่รากไปหมด
12. ข้อใดเป็นการสักกร่อนของเปลือกโลกตามธรรมชาติ
- พายุพัด ฝนตก ดินถล่มหลาย
 - ฝนตก แดดออก ดินแตกระแหง
 - เขื่อนพัง น้ำท่วม ไร่นาเสียหาย
 - แผ่นดินไหว บ้านเรือนพังหลาย
13. น้ำจะขึ้นลงต่างจากวันก่อนอย่างไร
- ขึ้นเร็วกว่าเดิมวันละประมาณ 50 นาที
 - ลงเร็วกว่าเดิมวันละประมาณ 50 วินาที
 - ขึ้นช้ากว่าเดิมวันละประมาณ 50 นาที
 - ลงช้ากว่าเดิมวันละประมาณ 50 วินาที
14. น้ำจะขึ้นลงตรงกับเวลาเดิมทุก ๆ กี่วัน
- 7 วัน
 - 15 วัน
 - 30 วัน
 - 50 วัน
15. เขาสร้าง"ประตูน้ำ" เพื่ออะไร
- กั้นน้ำเข้าไป
 - กั้นน้ำออกมา
 - รักษาระดับน้ำ
 - สงวนรักษาน้ำ

16. โดยปรกติน้ำจะไหลอย่างไร
- จากที่สูงไปหาที่ต่ำ
 - จากที่ต่ำไปหาที่สูง
 - จากที่มากไปหาที่น้อย
 - จากที่น้อยไปหาที่มาก
17. เรานำความรู้ เรื่องการไหลของน้ำไปใช้ประโยชน์ด้านใดมากที่สุด
- หัตถกรรม
 - อุตสาหกรรม
 - พาณิชยกรรม
 - เกษตรกรรม
18. เชื่อนอะไรที่ไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในด้านการชลประทาน
- เขื่อนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
 - เขื่อนเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาท
 - เขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี
 - เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก
19. เชื่อนอะไร อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี
- เขื่อนยันฮี
 - เขื่อนอุบลรัตน์
 - เขื่อนศรีนครินทร์
 - เขื่อนสิริกิติ์
20. เราจะรู้ได้อย่างไรว่า คาวควงใดเป็นคาวเคราะห์หรือคาวฤกษ์
- คาวเคราะห์มีแสงสีขาว คาวฤกษ์มีแสงสีเหลือง
 - คาวเคราะห์หมุนรอบโลก คาวฤกษ์หมุนรอบดวงอาทิตย์
 - คาวเคราะห์กระทบได้ คาวฤกษ์ไม่กระทบ
 - คาวเคราะห์ไม่มีแสงสว่าง คาวฤกษ์มีแสงสว่าง

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนเรื่อง
ที่ระบุและไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

บทคัดย่อ

ของ

ชวัญชัย เหมือนเผ่าพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2525

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือ
การ์ตูนเรื่อง ที่ระบุและไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 80 คน ได้มาด้วย
การสุ่มอย่างง่าย และแบ่งเป็นสองกลุ่ม กลุ่มละ 40 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบบังตา ให้กลุ่มทดลอง
ศึกษาจากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กลุ่มควบคุมศึกษาจากหนังสือ
การ์ตูนเรื่องที่ไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หลังจากเรียนจบเรื่องแล้ว ให้นักเรียนทำ
แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของคะแนน
เฉลี่ย ด้วยวิธี $t - test$

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ระบุจุดมุ่งหมายเชิง
พฤติกรรม สูงกว่าการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

A COMPARATIVE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT BY USING COMIC BOOKS
WITH AND WITHOUT PRESENTING BEHAVIORAL OBJECTIVES

AN ABSTRACT

BY

KWANCHAI MUANPAOPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

January 1982

The purpose of the study was to compare the learning achievement by using the comic books with and without presenting behavioral objectives. 80 pupils in Prathom 4 at Sukaasongkroh Panomtuan School, Kanchanaburi, were randomly selected and put into two equated groups, then there were 40 children in each group. The pupils in an experimental group studied throughout the comic books with presenting the behavioral objectives, and without presenting the behavioral objectives in a control group. Everyone in each group took the achievement tests after finished studying each comic books. The t - test technique was employed in finding the difference between means of learning achievement.

The result of the study showed that the learning achievement of the experimental group were significantly higher than the control group at .05 level.